

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

Študijska knjižnica
Mirana Jarca
68000 NOVO MESTO

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Št. 2 Leto XXIV

CENA 50 DIN

22. januar 1987

VSEBINA

OBČINA ČRNOMELJ

14. Prostorske sestavine družbenega plana občine Črnomelj za obdobje 1986—1990 za družbeni plan občine Črnomelj za obdobje 1986—1990
15. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Črnomelj za obdobje 1986—1990
16. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj za obdobje 1986—1990

OBČINA METLIKA

17. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Metlika za obdobje 1986—1990
18. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika za obdobje 1986—1990
19. Objave prispevnih stopenj samoupravne stanovanjske skupnosti, Samoupravne komunalne interesne skupnosti in Požarne skupnosti

OBČINA NOVO MESTO

20. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Novo mesto za obdobje 1986—1990
21. Odredba o ureditvi prometa na nekaterih cestah in ulicah v Novem mestu

OBČINA TREBNJE

22. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Trebnje za obdobje 1986—1990
23. Ugotovitveni sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje za obdobje 1986—1990
24. Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za dovoljenje za prodajo mleka v letu 1987

MEDOBCINSKE OBJAVE

25. Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenje za prodajo mleka v letu 1987 v občinah Črnomelj in Metlika

Občina Črnomelj

14.

Skupščina občine Črnomelj je na podlagi 136. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80), 71. člena zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti (Ur. list SRS, št. 44/82), 14. člena zakona o urejanju prostora (Ur. list SRS, št. 18/84 in 29/86) ter 174. člena statuta občine Črnomelj (SDL, št. 19/80) na seji družbenopolitičnega zbora dne 18. 9. 1986, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 19. 9. 1986 sprejela

PROSTORSKE SESTAVINE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ČRNOMELJ ZA OBDOBJE 1986—1990

1. PROSTORSKI RAZVOJ

Prostorski razvoj občine je opredeljen z dolgoročnim družbenim planom. Temeljno načelo politike urbanizacije je policentrični razvoj občine, predvsem krepitve vseh 4 mikroregij in njihovih središč. V okviru policentričnega razvoja pa bo potekal tudi proces prestrukturiranja omrežja naselij v občini z namenom, da se zagotovi čimbolj ekonomična razporeditev njihovih funkcij v prostoru.

Nadaljevala se bo politika varovanja najboljših kmetijskih zemljišč. Prek gospodarjenja za gozdovi in drugimi ukrepi bomo zagotovili ohranjanje gozdnih površin ter naraščanje gozdnega prirasta in krepili varovanje gozdov s posebnim pomenom in varovalnih gozdov.

Graditev stanovanj bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju usmerjena predvsem na manj kvalitetna zemljišča. Nove stanovanjske površine bomo pridobivali tudi v predelih, predvidenih za prenovo.

Racionalno bomo izrabili tudi proste površine znotraj obstoječih naselij.

V srednjeročnem obdobju bo razvoj industrije usmerjen v izrabo površin v okviru obstoječih območij ob racionalni izrabi prostora. Obstoječo industrijo, ki meji na najboljše kmetijska zemljišča, bomo v skladu z usmeritvami dolgoročnega plana zaključili ob upoštevanju tehnoloških, ekonomskih, ekoloških in drugih omejitev.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju bomo posebno skrb posvetili zagotavljanju potrebnih količin in kvalitete voda.

Nadaljevali bomo delo pri raziskavah novih vodnih virov in sprejeli predpise o varovanju ter fizično zavarovali območja vodnih virov.

Posebno skrb bomo namenili razvoju cest, telefonije in vzdrževanja obstoječe komunalne infrastrukture.

Za območja naravne ter kulturne dediščine bomo v srednjeročnem obdobju izdelovali strokovne osnove za njihovo zavarovanje.

V obravnavanem srednjeročnem obdobju bodo na področju urejanja prostora izdelane krajske zasnovе ter izdelani izvedbeni akti za območja, kjer so predvideni posegi v obdobje 1986—1990.

Uveljavljeni bodo ukrepi za postopno sanacijo glavnih žarišč onesnaževanja okolja. Spodbujali bomo razvoj sodobnih energetske varčnih in čistih tehnologij ter smotno rabo dobrin.

Razvijali in izpopolnjevali bomo skupne osnove družbenega sistema informiranja skupaj s prostorskim informacijskim sistemom.

Občina Črnomelj bo sodelovala pri nalogah, ki izhajajo iz obveznih izhodišč dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje 1986—2000 in srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990.

Nadaljnji koncept prostorskega razvoja občine ohranja in razvija koncept policentričnega razvoja z nosilno vlogo štirih mikroregijskih centrov: Črnomelj, Semič, Vinica in Stari trg. Predlog omrežja naselij kot osnova za poselitve:

1. Črnomelj, občinsko središče, zaposlitveni center. V dolgoročnem družbenem planu SR Slovenije opredeljen kot središče občinskega pomena glede oskrbnih in storitvenih dejavnosti in naselja z večjimi industrijskimi obrati.
2. Semič, Vinica, naselja 3. stopnje centralnosti, središča mikroregij in pomembnejših lokalnih funkcij, naselja z industrijskimi obrati.
3. Črmošnjice, Stari trg, Kanižarica, Dragatuš, Adlešiči, lokalno oskrbnostoritvena središča (v smislu oskrbe ali delovnih mest) z gravitacijskim zaledjem ene ali dveh KS.
4. Naselja z minimalno osnovno oskrbo so ostali centri KS.

2. NAMENSKA RABA POVRŠIN

2.1. Kmetijstvo

Bilanca površin po sprejetem in usklajenem coniranju kmetijskih površin je naslednja:

kategorija	površ. v ha	delež v %
1. kmetijske površine		
— 1. območje	4.874	10,1
— 2. območje	16.128	33,2
— vinogradniške površine	1.322	2,7
2. pozidane površine	1.258	2,6
3. gozdne površine	25.015	51,6
skupaj	48.597	100,0

Obstoječa bilanca zemljišč v obdobju 1986—1990 se bo spremenila tako, da bomo okoli 2.000 ha zemljiščem izboljšali kakovost z agromelioracijami in hidromelioracijami.

Z agromelioracijami bomo usposobili zemljišča v naslednjih območjih:

- Doblje, Jerneja vas, Dragatuš,
- Sodevci, Radenci,
- Lipa, Hrast, Podklanec, Vinica, Učakovci,

- Lokve, Talčji vrh, Petrova vas, Stranska vas, Krupa.
- Planina, Ponikve, Ribnik,
- Adlešiči, Tribučje, Butoraj,
- Črnomelj, Zastava in
- Griblje.

Agromelioracije bodo izvršene tudi na ostalih manjših površinah v I. območju kmetijskih zemljišč.

Poleg tega bomo na območju Dobljče — Jerneja vas, Podklanca, Sodevci — Radenci in Griblje izvedli še hidromelioracije.

Še nadalje bomo skrbeli za intenzifikacijo proizvodnje in na melioriranih površinah izvedli še komasacije na skupnih površinah 1.320 ha. Komasacije bomo izvedli na površinah na območjih:

- Dobljče, Jerneja vas, Dragatuš,
- Lipa, Hrast, Podklanec, Učakovci,
- Črnomelj, Zastava,
- Griblje,
- Sodevci, Radenci,
- Stranska vas,
- Lokve, Petrova vas,

2.2. Gozdarstvo

Gozdna zemljišča zavzemajo več kot polovico (51,5%) površine občine. Večina gozdov ima lesno proizvodno funkcijo, varovalnih gozdov je 1,5% in gozdov s posebnim namenom 0,3%.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bomo v družbenem sektorju izvajali obnovo gozdov na 266 ha in v zasebnem sektorju na 366 ha. Melioracije bomo izvajali v 401 ha (od tega 139 ha v družbenem sektorju). Poleg tega bo zgrajenih še 11,5 km novih gozdnih cest.

2.3. Rudarstvo

Edine večje pridobivalne površine v občini predstavljajo pridobivalne površine rudnika Kanižarica v obsegu 658 ha. V obdobju 1986 — 1990 bo rudnik nadaljeval z odpiranjem južnega polja ter usmeril raziskave na območje severnega polja. Izkop premoga bo obsegal okoli 120.000 ton letno. DO GOK bo pridobival kamnite agregate v kamnolomu Hrast pri Vinici in Suhor, medtem ko bomo ostale večje kamnolome (Nerajc in Stari trg) postopno sanirali. Kamnoloma pri Brezovici bosta še nadalje izkoriščala Cestno podjetje Novo mesto in GOK Črnomelj.

2.4. Vodno gospodarstvo

Težišče delovanja vodnega gospodarstva bo na zaščiti in sanaciji vodnih virov (Krupa), izvedbi hidromelioracij, in sicer: pri Nerajcu, Dobljče, Jerneja vas (60 ha), Podklanec pri Vinici (20 ha), Sodevci — Radenci (80 ha) in Lipa — Hrast (70 ha) ter izvedbi regulacij v navedenih območjih v skupni dolžini 2.050 m.

Glede na to da je kakovost voda, predvsem Lahinje in Krupe, že presegla kritično mejo, bo vodno gospodarstvo s soudeležbo sofinanciralo ukrepe za zmanjšanje onesnaženosti vodotokov pri izvedbi ČN Semič in Črnomelj.

2.5. Naravna in kulturna dediščina

V občini Črnomelj imamo vrsto lokalitet naravne in kulturne dediščine, ki pa jih, žal, nismo znali pravilno prezentirati in izkoristiti.

Med najpomembnejšimi nalogami v prihodnjem srednjeročnem obdobju so: v celoti pokriti občino s strokovnimi osnovami za varstvo naravne in kulturne dediščine, t. j. inventarizirati in ovrednotiti in posebej izločiti najpomembnejše spomenike občine ter jih ustrezno zaščititi. Tako se bodo v okviru finančnih možnosti izdelale strokovne osnove za valorizacijo naravne in kulturne dediščine na območjih Kočevskega Roga, doline Kolpe in Podturnščice in povirjem Lahinje.

Pripravili bomo tudi strokovne osnove za razglasitev naravnih spomenikov.

Pri financiranju vzdrževanja in obnove najpomembnejše naravne in kulturne dediščine se bomo zavzemali za:

- ugodnejše kreditne pogoje,
- zagotovitev namenskih sredstev za preprečevanje nedovoljenih posegov,
- pokroviteljstvo nad posameznimi spomeniki.

V naslednjem srednjeročnem obdobju nameravamo posebno pozornost posvetiti popularizaciji naravne in kulturne dediščine s pomočjo tiska, razstav, radia in predavanj.

2.6. Prostorski razvoj industrije

Podatki so pridobljeni iz anket, posredovanih nosilcem planiranja. Na tej podlagi je v obdobju 1986 — 1990 planirana le širitev skladišnih prostorov v DO Belt, od 2,2 ha že pozidanih površin na 2,7 ha. Sicer pa je usmeritev črnomaljske industrije skladna s cilji in politiko gospodarskega razvoja občine po hitrejših posodobitvah obstoječih proizvodnih in kvalitativnih strukturnih spremembah. Gradnja in posodobitve so predvidene v območjih že obstoječih površin. Posegi so razvidni v kartnem gradivu srednjeročnega družbenega plana.

2.7. Gradnja objektov in posegi v prostor na področju prometa in zvez

2.7.1. Železniški promet

Železniško gospodarstvo bo do leta 1990 izvedlo rekonstrukcijo postaje Črnomelj, s tem da se dodatno pridobijo industrijski tiri. Sočasno bo zgrajen tudi industrijski tir do tovarn Belt in Gorenje. Oba nameravana posega bosta omogočila večjo propustnost prometa in ustrezno tehnološko usklajenost. Za navedene posege bo potrebno izdelati lokacijski načrt.

2.7.2. Cestni promet

V tem planskem obdobju bomo modernizirali regionalni cesti: partizansko magistralo do Žuničev s povezavo na Preloko proti Vinici, Dobljče — Dobljki

ovinek, ter lokalne ceste Štrekljevec — Jugorje, Gaber — Rožni dol ter Vinica — Bojanci.

Na podlagi usklajenega programa bomo v okviru materialnih možnosti (skupnost za ceste) urejali lokalne ceste na območju občine.

2.7.3. PTT promet

Na področju PTT prometa bodo v tem srednjeročnem obdobju akcije usmerjene v razširitev telefonskih central v Vinici, Dragatušu, Adlešičih, Gradacu (Griblje) in Semiču. S tem bodo vzpostavljeni pogoji za postopno širitev TT linij v sleherni vas v občini.

2.7.4. Energetsko omrežje

Med najpomembnejšimi energetskimi viri je električna energija. Po porabi električne energije spadamo v energetsko deficitarna območja v republiki, istočasno smo tudi zelo revni s proizvodnimi viri, saj se tudi premog energetsko izkorišča izven občine.

Prioritetna naloga naslednjega srednjeročnega obdobja je izboljšati kvaliteto in zanesljivost oskrbe z električno energijo. Zgrajena bo ojačitev RTP 100/kV v Črnomlju. Poleg tega pa še:

- DV in TP Semič center,
- NNO Selce — Špeharji (obnova),
- DV in TP Dol. Griblje 0,6 km,
- DV in TP Gor. Griblje 0,3 km,
- NNO Rožni dol — Brezje (obnova),
- DV in TP Podreber 1,3 km,
- DV in TP Gradac — center II — kolodvor 0,6 km,
- DV in TP Zastava (Pavičiči) 2 km,
- DV in TP Blatnik 0,7 km,
- DV in TP Cerkvišče 1,7 km,
- DV in TP Dolenci 0,2 km,
- DV in TP Rožič vrh 0,4 km,
- DV in TP Priložje 0,8 km,
- DV in TP Ručetna gora 0,4 km,
- DV in TP Dobljčka gora 0,7 km,
- DV in TP Jelševnik 0,7 km,
- DV in TP Stražnji vrh 0,8 km,
- DV in TP Butoraj 0,7 km,
- DV in TP Sela pri Otovcu 0,4 km,
- DV in TP Lokve II — ob cesti 0,7 km,
- DV in TP Bajer (Prelogi) — Potoki 0,15 km,
- DV in TP Desinac II (vas) 1,2 km,
- DV in TP Tišer dok 1,1 km,
- DV in TP Tribučje II, 0,5 km,
- DV in TP Drenovec II, 0,3 km,
- DV in TP Dol. Paka 0,4 km,
- DV in TP Čardak III;

arterijske povezave:

- DV Podzemelj — Adlešiči (obnova),
- zanka DV 20 kV Čudno selo — Desinc,
- zanka DV 20 kV Stranska vas — Gradac,
- zanka DV 20 kV Tribučje — Zorenci,
- zanka DV 20 kV Naklo — Mavrlin,
- zanka DV 20 kV Planina — Kleč — Blatnik,
- zanka DV 20 kV Kot — Osojnik — Brezova reber — Moline,
- zanka DV 20 kV Nestoplja vas — Stranska vas.

2.8. Komunalna omrežja

2.8.1. Oskrba s pitno vodo

Še nadalje si bomo prizadevali, da bi čimveč naselij v občini bilo oskrbljenih z zdravno pitno vodo. V ta namen bomo razširili obstoječe vodovodno omrežje, zaščitili obstoječe vodne vire in izvršili raziskave vodnih virov za pitno vodo skupaj z občino Metlika.

V srednjeročnem obdobju bomo prednostno načrtovali in gradili naslednje objekte:

- oskrba z vodo na področju Semiča, za Tribučje, Bojance in Butoraj,
- razširitev vodovoda za področje Adlešičev,
- modernizacija zajetja v Dobljčih in izgradnja vodovodnega rezervoarja v Črnomlju,
- oskrba z vodo za naselje Grič in Dobljčko goro,
- oskrba z vodo naselij v KS Talčji vrh (Talčji vrh, Sela pri Otovcu, Otavec) in načrtovanja oskrbe višje ležečih naselij v tej KS.

2.8.2. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v Črnomlju bomo pričeli z izgradnjo centralne čistilne naprave ter zgradili centralno čistilno napravo v Semiču.

2.8.3. Odstranjevanje odpadkov

Na podlagi sprejetih strokovnih podlag s strani občinske skupščine bo določeno odlagališče komunalnih odpadkov. Posebni odpadki se na območju občine ne bodo odlagali. Išče se rešitev v regijskem odlagališču.

2.9. Gradnja objektov in posegi v prostor na ostalih področjih

2.9.1. Trgovina

V Črnomlju bomo zgradili trgovino dnevne preskrbe v Loki, za katero je lokacija že predvidena.

2.9.2. Gostinstvo

V Črnomlju bomo sanirali hotel Lahinja ter na ta način pridobili 60 sedežev in 35 postelj.

2.9.3. Stanovanjsko gospodarstvo

Stanovanja bomo v okviru gostejše družbeno usmerjene stanovanjske graditve v obdobju gradili v naslednjih območjih:

- Črnomelj — 106 stanovanj v okvirih sprejetega ZN Čardak ter 20 stanovanj v okviru mestnega jedra (prenova),
- Semič — 26 stanovanj v nadaljevanju obstoječe pozidave,
- Vinica — 6 stanovanj,
- Stari trg — 6 stanovanj SZ od osrednjega dela naselja.

Stanovanjska gradnja v Črnomlju in Semiču se bo izvajala v okvirih sprejetih zazidalnih načrtov. Stanovanjsko gradnjo v Vinici in Starem trgu pa bomo izvajali na podlagi prostorsko ureditvenih pogojev in na tej podlagi izdelane lokacijske dokumentacije.

3. NAČINI UREJANJA PROSTORA

Pri urejanju prostora in usmerjanju dejavnosti v prostoru se bo v prvi vrsti upoštevalo varovanje dobrin splošnega pomena, racionalno izrabo prostora, organizacijo dejavnosti, varovanje in izboljševanje okolja s ciljem, zagotoviti vsem prebivalcem enakovredne pogoje bivanja in dela.

Za doseg te ciljev je v srednjeročnem obdobju potrebna izdelava planskih dokumentov kot sestavni del dolgoročnega družbenega plana, in sicer: krajinskih zasnov za območja, ki so predlagana za krajinske parke, in je nujno zavarovanje posebnih vrednot v prostorih Kočevski Rog z dolino Črmošnjice, dolina Kolpe in območje Lahinje. Za izdelavo krajinskih zasnov bo potrebno izdelati dopolnitve strokovnih osnov k dolgoročnemu družbenemu planu.

Za izvajanje vseh posegov v prostor, ki so predvideni v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 oziroma kot osnovo za kontinuiran razvoj v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju, je potrebna izdelava prostorskih izvedbenih aktov: zazidalnih načrtov, ureditvenih načrtov, lokacijskih načrtov in prostorskih ureditvenih pogojev, in sicer:

Zazidalne načrte bomo izdelali za nova naselja ali za posamezna območja znotraj ureditvenih območij naselij.

Ureditvene načrte bomo izdelali za prenavo, dopolnilno gradnjo in komunalno sanacijo v ureditvenih območjih naselij in v drugih poselitvenih območjih, za urejanje zelenih in rekreacijskih površin ter za urejanje drugih posegov v prostor, ki niso graditve.

Lokacijske načrte bomo izdelali za posamezne infrastrukturne objekte in nprave znotraj ureditvenih območij naselij in zunaj teh območij.

Prostorske ureditvene pogoje bomo izdelali in sprejeli za:

- območja, za katera dolgoročni družbeni plan ni predvidel izdelave prostorskih izvedbenih načrtov,
- območja, kjer so že realizirani prostorski izvedbeni načrti,
- območja, za katera je predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov z dolgoročnim družbenim planom, pa le-ti ne bodo sprejeti v tem srednjeročnem obdobju.

V okviru ureditvenih območij urbanističnih zasnov za Črnomelj, Semič in Vinico bo v tem srednjeročnem obdobju za izvajanje posameznih posegov potrebna izdelava prostorsko-izvedbenih načrtov.

3.1. Območja, za katera se izdelajo prostorski izvedbeni akti

Zazidalni načrti za stanovanjsko gradnjo:

- Črnomelj — ZN za obrtno cono v Črnomlju in razširitev obstoječe industrijske cone, ZN Čardak — razširitev;
- Semič — ZN pod naseljem Mladica.

Pripravili bomo tudi zazidalne načrte v manjšem obsegu za stanovanjsko gradnjo v Tribučah, Gribljah in Dragatušu.

Ureditveni načrti za: Črnomelj — prenova mestnega jedra.

Lokacijske načrte bomo izdelali za vse infrastrukturne objekte, ki se bodo gradili v tem srednjeročnem obdobju.

Za vsa območja, za katera je s tem srednjeročnim družbenim planom predvidena izdelava izvedbenih načrtov, pa le-ti ne bodo sprejeti sočasno s sprejetjem srednjeročnega družbenega plana, bo potrebno do sprejetja izvedbenega akta posege v prostor urejati na podlagi prostorskih ureditvenih pogojev, ki pa bodo imeli izrazito varovalen značaj zaradi preprečitve neplaniranih posegov v prostor.

Poleg navedenih izvedbenih načrtov pa bo za vse posege na območja, za katera dolgoročni družbeni plan ni predvidel izdelave prostorskih izvedbenih načrtov, za območja, kjer so že realizirani prostorski izvedbeni načrti, in za območja, za katera je predvidena izdelava krajinskih zasnov in prostorskih izvedbenih načrtov za DDP, pa le-ti ne bodo sprejeti v obravnavanem srednjeročnem obdobju, potrebno v tem srednjeročnem obdobju sprejeti prostorske ureditvene pogoje. Tako bo potrebno izdelati prostorske ureditvene pogoje za:

1. Odprti prostor

S prostorskim: ureditvenimi pogoji se urejajo posamezna prostorska in funkcionalno zaokrožena območja, ki imajo z ozirom na naravne in ustvarjene danosti — glede na pretežno namensko rabo prostora — in dejavnosti enake karakteristike.

Naselja (praviloma manjša), ki ne izkazujejo, oziroma kjer ni pričakovati izrazitejših demografske rasti, ali se vanje ne usmerja poselitev in ne zahtevajo posebnih obdelav ali ureditev, se praviloma urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji.

Na teh območjih urejajo PUP v skladu s planskimi odločitvami vse posege v prostor in so splošna prostorska regulativa.

2. Območja realiziranih zazidalnih načrtov

Na teh območjih podajajo prostorski ureditveni pogoji merila in pogoje za morebitne dograditve, adaptacije, vzdrževalna in druga ureditvena dela na že obstoječih objektih ter za graditve posamičnega objekta, in taka dela ni bilo možno predvideti v času priprave in sprejetja prostorskega izvedbenega načrta. Gre za posege, ki pomenijo le dograjevanje in izboljšavo bivalnih pogojev prebivalcev na

teh območjih in ne spreminjajo koncepta prostorskih ureditev območja, določene-ga v sprejetem prostorskem izvedbenem načrtu. V primeru take potrebe je treba sprejeti nov prostorski izvedbeni načrt oziroma njegovo spremembo.

3. Kasnejša priprava izvajanja načrta

Na teh območjih imajo prostorski ureditveni pogoji izrazito varovalni značaj, z njimi se urejajo le tisti posegi v prostor, ki so potrebni za vzdrževanje obstoječe gradbene in druge fizične strukture ter bivanje in delo prebivalcev na teh območjih, tako ne bodo ovirali kasnejšega načrtovanja posegov v prostor in izvajanje rešitev v predvidenim izvedbenim načrtom.

Za vsa območja, za katera je predvidena izdelava zazidalnih oziroma ureditvenih načrtov, je v prostorskih sestavinah srednjeročnega družbenega plana prikazana lega, velikost in meja območij.

Številka: 350-2/86

Datum: 19. 9. 1986

Predsednik
skupščine občine Črnomelj:
Mladen Radojčić

Na podlagi 20. in 136. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80 in 33/80) ter 173. člena statuta občine Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list, št. 19/80 in 6/82) so zbori občinske skupščine Črnomelj dne 11. februarja 1986 sprejeli

DRUŽBENI PLAN OBČINE ČRNOMELJ ZA OBDOBJE 1986 — 1990

I. UVOD

Družbeni plan občine Črnomelj za obdobje 1986 — 1990 je pripravljen na podlagi strokovnih ugotovitev iz analize dolgoročnih razvojnih možnosti in na podlagi planskih dokumentov za dolgoročno obdobje 1986 — 1995 (2000) in srednjeročno obdobje 1986 — 1990, in sicer:

- predloga smernic za dolgoročni družbeni plan občine Črnomelj,
- predloga dolgoročnega družbenega plana občine za obdobje 1986 — 1995 (2000),
- predloga smernic za srednjeročni družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1986 — 1990,
- predloga smernic za srednjeročni družbeni plan občine Črnomelj za obdobje 1986 — 1990,
- predloga družbenega dogovora o temeljih plana občine Črnomelj za obdobje 1986 — 1990 in
- anket ter razgovorov s pomembnejšimi nosilci planiranja v občini.

S tem planom opredeljujemo izhodišča, skupne cilje in naloge vseh nosilcev planiranja v občini za plansko obdobje 1986 — 1990.

II. KLJUČNI PROBLEMI DOSEDANJEGA RAZVOJA

Pri sestavi družbenega plana za srednjeročno obdobje 1981 — 1985 nam niso bili (niti približno) poznani zaostreni pogoji za gospodarjenje, ki so odločilno vplivali na rezultate dela v združenem delu.

V tako zaostrenih gospodarskih razmerah so stopnje razvoja v tekočem srednjeročnem obdobju veliko skromnejše od načrtovanih.

Načrtovana povprečna stopnja rasti družbenega proizvoda v obdobju 1981 — 1985 je bila 8,5% letno; dosežena pa bo le okrog 4 do 5%.

Kljub pomanjkanju sredstev za tekočo proizvodnjo ob vse težjem zagotavljanju deviz ter pri čedalje večji odpisanosti in zastarelosti osnovnih sredstev je fizični obseg industrijske proizvodnje na zadovoljivi ravni.

Zaposlovanje je potekalo v glavnem skladno z zastavljenimi letnimi resolucijami in planom (okrog 2,5% letno).

Investicije so v tem obdobju močno nazadovale. Struktura investicijskih vlaganj pa kaže pozitiven premik v smeri investiranja v prednostne panoge in izvozno usmerjenost, kar je v skladu z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije. Med viri financiranja se je občutno povečal delež lastnih sredstev, poleg tega narašča tudi delež samoupravno združenih sredstev. Sprejeti kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva pri novo začeti naložbah igrajo v precejšnji meri vlogo selektorja, njihovi vidnejši učinki pa se bodo pokazali šele v prihodnjem obdobju.

Življenjski standard v obdobju 1981 — 1985 nazaduje. Vse oblike porabe so nekoliko nižje od predvidevanj po planu 1981 — 1985, toda dokaj v skladu z letnimi resolucijami.

Usmeritve iz tekočega planskega obdobja o nujnosti spreminjanja gospodarske strukture v prid dejavnostim, ki omogočajo dolgoročno višji dohodek na zaposlenega, racionalnejšo rabo energije in surovin, varovanja okolja, večjega deleža ustvarjalnega in kvalificiranega dela, še ne dajejo ustreznih rezultatov.

Zato v naslednje plansko obdobje prenašamo precej neizpolnjenih nalog, kar pomeni, da bomo novo plansko obdobje začeli z nižjo startno osnovo, kot smo pričakovali, in da bodo materialni okvirji skromnejši od pričakovanih.

Zaradi skromnih materialnih možnosti se bo še bolj kot doslej potrebno opirati predvsem na lastne sile. Zato bomo v skladu s stabilizacijsko naravnostjo gospodarstva in potrebo po saniranju gospodarskih razmer težili k večji rasti proizvodnje in večjemu izvozu kot podlagama za hitrejšo rast realnega dohodka, kar je edina prava osnova za zdravo gospodarjenje ter dvig družbenega in osebnega standarda. To bo mogoče le, če bomo postali bolj produktivni ter za znanstvene in tehnološke dosežke sprejemljiva družba.

III. SKUPNI CILJI IN INTERESI RAZVOJA

Skupni cilji družbenoekonomskega razvoja občine, ki izhajajo kot prioriteta iz smernic za dolgoročni družbeni plan občine Črnomelj, so:

1. Razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

Pri razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov bomo posebno pozornost namenili uveljavljanju odločilne vloge delavcev v združenem delu, svobodni menjavi, samoupravnemu združevanju sredstev na dohodkovnih osnovah ter nadaljnjemu razvoju in krepitvi vloge delegatskega sistema.

Odločanju delavcev v združenem delu bomo zagotavljali odločilno vlogo.

Pospeševali bomo integracijske procese na trdnih dohodkovnih osnovah. Združevanje sredstev za financiranje skupno dogovorjenih nalog bomo še učinkoviteje uveljavljali.

Doseči bomo morali kvalitetnejše premike pri delitvi osebnih dohodkov po delu, rezultatih dela in minulem delu. Sistem razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke mora delavce stimulirati za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije.

O nadaljnjem razvoju OZD in o sredstvih za razširjeno reprodukcijo morajo odločiti delavci.

2. Zaustavitev upadanja življenjskega standarda

Da bomo dosegli zaustavitev trenda upadanja življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov, bomo morali zagotoviti stabilen in skladen razvoj občine. Gospodarstvo mora ob boljšem izkoriščanju proizvodnih in naravnih potencialov zagotavljati optimalne stopnje rasti dohodka. To bo možno doseči le z boljšo izrabo obstoječih proizvodnih zmogljivosti (več izmen), boljšo organizacijo dela in postopnim prestrukturiranjem proizvodnje, ki ni zadosti rentabilna. Zaradi zaostrenih razmer pri investicijski porabi bomo v prihodnjem srednjeročnem obdobju investirali predvsem v zamenjavo zastarele opreme.

3. Razvoj proizvodnih faktorjev

Odločilno vlogo pri razvoju proizvodnih faktorjev bo odigral človek, saj lahko le na podlagi znanja gradimo nadaljnji razvoj na lastnih silah. Povečati moramo intelektualni potencial, ki bo poglavitni dejavnik pri dvigovanju delovne in tehnične produktivnosti.

Raziskovalno-razvojno delo in večja intenzivnost v proizvodnem procesu morajo ob upoštevanju industrijske tradicije postati poglavitni proizvodni faktor.

Z uvajanjem novih proizvodnih programov (zlasti v obeh temeljnih organizacijah IMV) bomo prispevali k prestrukturiranju industrijske proizvodnje.

4. Mednarodna delitev dela

Željo za povečano vključevanje v mednarodno delitev dela bomo uresničili samo z boljšo kvaliteto izdelkov in konkurenčno sposobnostjo. Nadaljnji razvoj gospodarstva bo temeljil tudi na večji odprtosti kot doslej, saj bomo le na ta način lažje premagovali likvidnostne težave, omogočili večji pretok blaga in storitev, znanja in tehnologije ter povečali vpliv ekonomskih zakonitosti svetovnega trga na gospodarjenje.

Delež izvoza bo naraščal po dolgoročni povprečni 8% stopnji (realno), od tega konvertibilni po povprečni stopnji 15% letno.

Uvoz bo naraščal povprečno 5% letno (realno). Pričakujemo, da se bodo izvozno usmerile še nekatere OZD v občini, ki še ne nastopajo kot izvozniki ali pa samo posredno izvažajo, a se ta izvoz nikjer ne evidentira.

Podpirali in zagotavljali bomo načrten uvoz tehnologije ter dali prioriteto delovnim organizacijam, ki so se sposobne same tehnološko razvijati, vsaj deloma na osnovi lastnega razvojno-raziskovalnega dela.

Na osnovi poslovnega povezovanja in sovlaganja v okviru reprovirig bomo zmanjševali odvisnost od uvoza repromaterialov z nadomeščanjem z domačim, surovinami in repromateriali.

5. Zamenjava zastarele in odpisane opreme

Eden osnovnih ciljev razvoja v obdobju 1986 — 1990 bo zamenjava tehnološko zastarele in odpisane opreme v gospodarstvu. Z načrtnim vlaganjem amortizacije in dela akumulacije v novo sodobnejšo opremo bomo zniževali sedanjo visoko stopnjo odpisanosti opreme. Posebej pospešeno bomo posodabljali opremo v dejavnostih, ki imajo visoko stopnjo odpisanosti opreme, imajo pa proizvodne programe, ki zagotavljajo trajnejši izvoz in temeljijo na višji stopnji predelave ter lastni tehnologiji. Posodobitve proizvodne opreme bomo gradili predvsem na domači opremi, in le v nujnih primerih na uvozu.

Istočasno s procesom posodabljanja proizvodne opreme bo potekal tudi proces zamenjave neustrezne ali zastarele tehnologije.

6. Kmetijska proizvodnja

Osnovni cilj kmetijske proizvodnje je proizvesti čimveč hrane.

Za doseg tega cilja bomo čimbolj smotrno uporabili obstoječe kmetijske površine, z agrotehničnimi ukrepi povečevali površine in izboljšali kvaliteto zemljišč ter povečali hektarske donose.

Povečevali bomo živinorejsko proizvodnjo, predvsem tisto, ki bo temeljila na lastni pridelavi krmil.

Bolje bomo izkoristili možnosti razvoja vinogradništva in sadjarstva.

Večja in načrtnjša pridelava vrtnin ima lepe perspektive zaradi možnosti predelave v domači občini.

Pridelava industrijskih rastlin (tobak, lan) ima v Beli krajini odlične možnosti. Kmetijstvo bomo pospeševali z ukrepi kmetijsko-pospeševalne ter davčne in kreditne politike. Spodbujali bomo tiste oblike organizirane tržne proizvodnje, ki ima za to najboljše pogoje in zagotavlja obdelavo več kmetijskih zemljišč.

S sredstvi za intervencije na področju proizvodnje hrane bomo motivirali kmečke proizvajalce v odročnejših predelih, da bodo ostajali in delali na kmetijah.

7. Razvoj gospodarske infrastrukture

Gospodarska infrastruktura bo tesno povezana s celotnim družbenoekonomskim razvojem občine. V prihodnjem srednjeročnem obdobju bomo morali razrešiti vprašanje nadaljnje energetske oskrbe, zagotoviti preskrbo s pitno vodo, razširiti in posodobiti komunalne naprave in zagotoviti možnosti odlaganja odpadkov, posebno še nevarnih industrijskih odpadkov in odplak.

Vodnogospodarsko, energetsko in prometno infrastrukturno omrežje širšega družbenega pomena (občina, regija, republika) bomo razvijali postopoma v okviru dolgoročno zasnovanih tehničnih sistemov ter na osnovi noveliranih programov, ki jih terjajo zmanjšane finančne možnosti. To problematiko bomo reševali v povezavi s sosednjimi zainteresiranimi občinami.

V srednjeročnem družbenem planu za obdobje 1986 — 1990 bomo na osnovi predhodno sprejetih kriterijev določili manj razvite krajevne skupnosti v občini Črnomelj.

8. Racionalna raba prostora

Racionalno rabo prostora bomo uspeli uveljaviti le z usklajeno prostorsko, urbanistično in zemljiško politiko. Še dosledneje bomo izvajali princip policentričnega razvoja občine in s tem odpravljali neuskladenosti procesa deagrarizacije in urbanizacije ter zmanjševali strukturno neuravnoteženost urbanega omrežja.

Preprečevali bomo nesmotrne posege, ki spreminjajo kmetijska zemljišča v neagrarne namene.

Ustrezneje bomo zaščitili okolje, predvsem s sanacijo ali odpravo obstoječih virov onesnaženja.

Posebno pa bomo varovali vire pitne vode, tekoče vode, zmanjševali onesnaženost ozračja in preprečevali naraščanje hrupa.

Skrbneje bomo varovali naravno in kulturno dediščino ter dobrine splošnega družbenega pomena.

9. Drobno gospodarstvo

Načrtneje bomo pospeševali razvoj drobnega gospodarstva ter z ukrepi davčne in kreditne politike omogočili dolgoročnojšo naravnost drobnega gospodarstva v proizvodno smer.

Poleg proizvodnega dela drobnega gospodarstva bomo načrtnje spodbujali tudi storitveno obrt (zlasti deficitarno), ki jo bomo razvijali predvsem v urbanih središčih.

Drobno gospodarstvo moramo tehnično in kadrovske okrepiti, ga specializirati in bolje organizirati v povezavi znotraj sektorja gospodarstva.

S pospešenim razvojem drobnega gospodarstva bomo prispevali tudi k prestrukturiranju gospodarstva v občini.

10. Družbene dejavnosti

Področje družbenih dejavnosti bo imelo osnovni cilj, da ohrani doseženi standard ter se prilagaja gospodarskim razmeram v občini.

V skladu s programom dolgoročne ekonomske stabilizacije bomo intenzivirali tiste dejavnosti oziroma programe, ki najbolj vplivajo na ustvarjalno moč posameznika in družbe kot celote. Zato bomo dali prioriteto področju izobraževanja, zdravstvenega varstva in razvojno-raziskovalnega dela.

11. Skladnejši regionalni razvoj

Skladnejši regionalni razvoj občine bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju uresničevali tako, da bomo manj razvitim krajevnim skupnostim omogočili hitrejši razvoj.

Z odpiranjem novih delovnih mest, boljšo dnevno oskrbo v trgovinski mreži, izboljšano komunalno infrastrukturo, razvojem družbenih dejavnosti ter načrtnjšo poselitveno politiko bomo zmanjševali razlike med bolj ali manj razvitimi krajevnimi središči. S temi ukrepi bomo tudi preprečevali koncentracije prebivalstva na eni in odseljevanje prebivalstva na drugi strani.

Pospeševanje razvoja manj razvitih, predvsem obrobni in hribovitih območij, mora bolj kot doslej sloneti na samoupravnem povezovanju vseh nosilcev planiranja pri izdelavi skupnih programov.

Za skladnejši razvoj območja občine Črnomelj so izrednega pomena razvojni programi, ki so zasnovani na komparativnih prednostih določenega območja (krajevne skupnosti), in sicer: kmetijska kooperacija, pridelava industrijskih rastlin, proizvodno delo na domu, kmečki turizem.

IV. MATERIALNI IN SOCIALNI OKVIRI RAZVOJA

1. Materialni okviri

Možni globalni okviri razvoja občine Črnomelj v prihodnjem srednjeročnem obdobju so opredeljeni v analizi razvojnih možnosti za obdobje 1986 — 1995/2000 in smernicah za dolgoročni družbeni plan občine ter ugotovljeni na podlagi dokumentacijskega gradiva za pripravo srednjeročnega družbenega plana 1986 — 1990 in anket (neposrednih razgovorov) v večjih OZD in SIS.

Osnovne aktivnosti gospodarskih organizacij bodo usmerjene v reševanje problemov postopnega prestrukturiranja proizvodnih programov, večje finalizacije proizvodov ob večji udeležbi lastnega znanja. V tem obdobju še ne moremo načrtovati večjih stopenj gospodarske rasti, vendar ocenjujemo, da bo mogoče odpraviti sedanja žarišča izgub ter ustvariti čvrsto gospodarsko osnovo za naslednje plansko obdobje.

Analiza možnosti materialnega razvoja in smernice za dolgoročni plan predvidevajo, da bi bilo ob dobrem izkoriščanju razpoložljivih zmogljivosti v petletnem obdobju 1986 — 1990 možno doseči povprečno okrog 3,5% realno rast družbenega proizvoda. To bo mogoče doseči z boljšo in selektivnejšo izbiro proizvodnih programov, z intenzivnejšim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti in

boljšo izrabo delovnega časa. V vseh poslovnih in investicijskih odločitvah bo morala imeti prednost tista proizvodnja, ki bo dajala večji dohodek na zaposlene, ki bo na domačem in svetovnem trgu konkurenčna. Upoštevali bomo tudi zahteve po smotrnejši porabi energije, višji stopnji predelave surovin in ohranjanju zdravega in čistega okolja.

V občini bomo dosegli povprečno 8% realno rast izvoza (SRS 6%). Uvoz bo naraščal po povprečni realni stopnji 5%.

Planirano možno gospodarsko rast v tem obdobju bomo dosegli z okrog 1% povprečno letno stopnjo rasti zaposlovanja, kar pomeni do leta 1990 okoli 350 novih delovnih mest. Načrtovana stopnja zaposlovanja bo ob izvajanju politike produktivnega zaposlovanja omogočala polno zaposlenost. K povečanju produktivnosti bodo največ prispevali industrija, kmetijstvo in drobnogospodarstvo. Pri tem bomo posvečali posebno pozornost organizaciji dela, kadrovske politiki, modernizaciji delovnih priprav, tehnološkemu napredku, vrednotenju intenzivnega dela in nenehnemu izpopolnjevanju proizvodnih programov, ki bodo v večji meri temeljili na domači tehnologiji in domači opremitvi.

Skupno porabljena sredstva ne smejo naraščati hitreje od celotnega prihodka. Sredstva za družbene dejavnosti bodo rasla usklajeno z rastjo dohodka gospodarstva, pri tem pa bosta imeli prednost področji izobraževanja in zdravstva ter razvojno-raziskovalno delo. Obveznosti iz dohodka bodo v globalu rastle počasneje od rasti dohodka, oziroma skladno s selektivnim zniževanjem obveznosti gospodarstva. Sredstva za splošno porabo bodo ostala realno na sedanji stopnji. S širjenjem oblik neposredne svobodne menjave bodo posamezne interesne skupnosti lahko oblikovale dodatna sredstva za razširitev dejavnosti in izboljšanje kakovosti.

Največji del akumulacije, ki ostaja gospodarstvu, gre za odplačila dolgoročnih in kratkoročnih kreditov. Rast realne akumulacije je negativna. Zaradi takšnega stanja so potrebni še večji napor za zniževanje prispevnih stopenj za splošno in skupno porabo ali vsaj za zadrževanje na enaki ravni.

Zaradi visokih obveznosti gospodarstva bo tudi v bodoče možno za investicije nameniti le okoli 50% bruto akumulacije (v SRS okoli 64%). To predstavlja realno letno rast okrog 3,5%.

Uresničevanje razvojnih ciljev in nalog v obdobju 1986 — 1990 bo zato zahtevalo skrajno gospodarnost, selektivnost in odgovornost pri sprejemanju poslovnih in investicijskih odločitev v OZD. Prioriteto bodo zato imele investicije v modernizacijo in rekonstrukcijo proizvodnje.

Tudi v tem srednjeročnem obdobju bomo dajali prednost investicijam za povečanje proizvodnje hrane, povečanje izvoza, nadomeščanje uvoznih reprovromaterialov in energije. Tem usmeritvam bo podrejena tudi poslovna politika bank.

2. Projekcija zaposlovanja

Projekcija zaposlovanja v občini Črnomelj v obdobju 1986 — 1990 je ugotovljena na osnovi stopnje zaposlenosti, predvidenih kadrovskega potreb in na osnovi vsakoletnega priliva in odliva delavcev.

Na osnovi sprejetih smernic bo povprečna letna stopnja zaposlovanja v naslednjem planskem obdobju znašala okrog 1% letno. Ker je občina Črnomelj imela konec leta 1985 okrog 7.000 zaposlenih, pomeni, da bomo lahko do leta 1990 na novo zaposlili približno 350 občanov.

Vsakoletni naravni odliv zaposlenih v občini je okrog 1,5% (predvsem upokojitve), kar predstavlja v obdobju do leta 1990 približno 525 delavcev.

Če upoštevamo, da bomo do leta 1990 na novo zaposlili okoli 350 delavcev in da bo do takrat naravnega odliva okoli 525 delavcev, pomeni, da bomo v obdobju 1986 — 1990 zaposlili lahko okrog 875 delavcev ali okrog 175 delavcev letno.

Bistvena osnova bodočega zaposlovanja bo vključevanje mladine v programe usmerjenega izobraževanja za ožje območje občine OZD širšega območja. Zato ne smemo računati na zaposlovanje prebivalstva izključno z območja lastne občine, temveč je treba računati in usklajevati zaposlitveni potencial z območja dolenske regije in sosednjih občin SR Slovenije in SR Hrvaške.

Dosedanja migracijska gibanja, vezana na redno zaposlitev, so pokazala, da je realna ocena rasti zaposlovanja odvisna predvsem od rasti in strokovne usposobljenosti prebivalstva občine Črnomelj. Vsakodnevna migracija delavcev v občino in izven nje se približno pokriva, saj so znatnejša odstopanja le v izjemnih primerih kot posledica nenormalnih razmer v posameznih OZD (nizki ali zamajeni OD, pogoji za delo).

V občini Črnomelj nezaposlenost nima večjega obsega. Večletno povprečje nezaposlenih je okrog 100 (1,2% aktivnega prebivalstva). Od prijavljenih 100 nezaposlenih je okoli 50% delavcev brez vsake kvalifikacije, 70% je težko zaposljivih in okrog 50% je mlajših od 27 let.

Kriteriji, ki bodo določali osnove zaposlovanja v obdobju 1986 — 1990, bodo morali temeljiti na naslednjih usmeritvah in ciljih:

- doslednejša politika produktivnega zaposlovanja,
- širjenje zaposlitvenih možnosti,
- ustrežnejše poklicno usmerjanje mladine in že zaposlenih delavcev zaradi potreb načrtovanega kadrovskega prestrukturiranja, skladno s srednje in dolgoročno opredeljenimi cilji družbenega razvoja,
- izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih s prilagajanjem izobrazbene strukture zaposlenih razvojnim načrtom in novim tehnologijam.

3. Projekcija prebivalstva

Gibanje prebivalstva je eden osnovnih dejavnikov nadaljnjega razvoja. Upoštevanje demografskih gibanj je pomembno predvsem z dveh vidikov:

- delovni potencial in
 - socialne potrebe (šolstvo, zdravstvo, stanovanja itd.).
- Število prebivalstva občine Črnomelj je ves poveljni čas do leta 1961 nazadovalo, saj je izrazito nerazvito območje Bele krajine pogojevalo migracijo prebivalstva v razvitejša centre SR Slovenije (prvenstveno Novo mesto in Ljubljana).

Šele v obdobju 1961 — 1971 beležimo ponovno rast števila prebivalstva, ki je sicer skromna, vendar v absolutnem številu predstavlja 200 prebivalcev v 10 letih (povprečno letno 20). V naslednjih 10 letih, od 1971 do 1981, je absolutno število prebivalcev naraslo za 406 (povprečno letno 40).

Če spremljamo vsakoletni prirast števila prebivalcev v občini, vidimo, da se ta približuje vsakoletnemu naravnemu prirastu (ta je 70 do 80 prebivalcev letno) in da migracija iz občine Črnomelj nima več pomembnejšega vpliva. Na osnovi teh ugotovitev smo projekcijo rasti števila prebivalstva v občini Črnomelj do leta 1990 in do leta 2001 bazirali izključno na naravnem prirastu, kar predstavlja približno 0,42% povprečno letno. Ta stopnja je sicer dokaj skromna, je pa odraz dokaj neugodne starostne strukture prebivalstva občine (posledica poveljne migracije mladih).

Iz takšnih predpostavk (ki izhajajo tudi iz dolgoročnega družbenega plana 1986 — 1995/2000 občine Črnomelj) in ob povprečnem letnem prirastu prebivalstva po stopnji 0,42% bo imela občina Črnomelj leta 1990 približno 18.200 prebivalcev. Število prebivalcev v občini Črnomelj:

po popisu 1961 —	16.906
po popisu 1971 —	17.138
po popisu 1981 —	17.544
konec leta 1985 —	17.836
konec leta 1990 —	18.201
predvideno 1991 —	18.274
predvideno 2001 —	19.006

Analiza prebivalstva po starostnih kontingentih potrjuje tezo o staranju občine Črnomelj. Opazno je povečanje števila oseb, starih od 50 do 60 in nad 60 let. Posebno neugodna starostna struktura je med kmečkim prebivalstvom.

Posebno pozornost bo treba nameniti politiki enakomernejše poselitve občine. Skladnejši gospodarski razvoj KS in graditev prometne in komunalne infrastrukture v občini je ta gibanja do neke mere že zavrl. Predvsem je to opazno v KS Adlešiči, Stari trg in tudi Vinica.

Število prebivalcev občine Črnomelj po starostnih skupinah (ob popisu 1981, predvidoma konec leta 1985, 1990, 1991 in 2001):

starostna skupina	1981	1985	1990	1991	2001
0 — 6 let	1.964	2.041	2.089	2.072	1.979
7 — 14 let	1.936	2.102	2.273	2.295	2.365
15 — 24 let	2.910	2.477	2.474	2.499	2.912
25 — 64 let	8.488	9.166	9.429	9.451	9.509
65 in več let	2.246	2.050	1.936	1.957	2.241
skupaj	17.544	17.836	18.201	18.274	19.006

4. Projekcija rasti in delitve družbenega proizvoda

V družbenem dogovoru o temeljih družbenega plana občine Črnomelj za obdobje 1986 — 1990 je opredeljena stopnja rasti družbenega proizvoda, in sicer okrog 3,5% povprečno letno.

Družbeni proizvod in njegova delitev

	1986	str.	1987	1988	1989	1990	str.
družbeni proizvod	11.470	100,00	11.871	12.287	12.716	13.162	100,00
amortizacija	1.289	11,24	1.334	1.381	1.429	1.479	11,24
dohodek	10.180	88,76	10.536	10.905	11.287	11.683	88,76
čisti dohodek	7.217	62,92	7.480	7.731	8.002	8.282	62,92
osebni dohodek	4.577	39,90	4.721	4.870	5.023	5.182	39,37
akumulacija	2.303	20,08	2.392	2.484	2.579	2.678	20,35
sredstva za reprodukcijo	3.590	31,30	3.726	3.865	4.170	4.157	31,58
sredstva SIS							
družbenih dejavnosti	695	6,06	717	739	763	787	5,98

Uresničevanje politike ekonomske stabilizacije in nujnost jačanja lastne reprodukcijske sposobnosti gospodarstva terjata počasnejšo rast porabe (3,15 povprečno letno) od rasti družbenega proizvoda.

NALOGE RAZVOJA PO PODROČJIH

V. PRIMARNI SEKTOR

1. Kmetijstvo

Nadaljnji razvoj kmetijskih dejavnosti v povezavi z živilskopredelovalno industrijo bo ena od prioritet gospodarskega razvoja občine do leta 1990.

Kmetijska zadruga Črnomelj bo tudi v tem obdobju osnovni nosilec kmetijske proizvodnje v občini. Osnovni kmetijski proizvodnji bosta tudi v bodoče:

- poljedelska proizvodnja (koruza, pšenica in krmne rastline), predvsem v nižinskih predelih, in
 - živinorejska proizvodnja (pitanje živine in proizvodnja mleka) na obrobni in višinskih predelih občine.
- Hkrati za osnovno kmetijsko dejavnostjo bomo pospeševali tudi vzporedno dopolnilne kmetijske dejavnosti v skladu z ekonomskim interesom predelovalcev in proizvajalcev, in sicer:
- pridelava vrtnin za industrijsko predelavo,
 - proizvodnja industrijskih rastlin (tobak, lan) in čebelarstvo,
 - vinogradništvo ter sadjarstvo.

Za realizacijo teh usmeritev bo potrebno skrbno varovati kmetijstvu namenjene površine in z agrotehničnimi ukrepi povečevati in izboljševati kmetijska zemljišča. Do leta 1990 bodo takšni posegi obsegali:

- melioracije okrog 2.000 ha,
- komasacije okrog 1.300 ha,
- nakup zemlje 50 ha (od zasebnikov).

Melioracije bomo izvajali na hribovitih in nižinskih predelih, predvsem na naslednjih območjih občine: Dobljče-Jernej vas-Dragatuš, Stari trg-Sodavci-Radenci, Lipa-Hrast-Radenci, Lipa-Hrast-Podklanec-Vinica-Učakovci, Lokve-Talčji vrh-Petrova vas, Semič-Stranska vas-Krupa, Planina-Ponikve-Ribnik, Adlešiči-Tribučje-Butoraj, Črnomelj-Zastava, Griblje.

Predvidene komasacije bodo v naslednjih predelih: Dobljče-Jernej vas-Dragatuš, Lipa-Hrast-Podklanec-Učakovci, Črnomelj, Griblje, Sodevci-Radenci, Semič-Stranska vas.

Za financiranje naštetih del bo treba zagotoviti znatna finančna sredstva:

- za melioracije 231 mio din,
- za komasacije 46 mio din,
- za nakup zemljišč 27 mio din.

Skupna potrebna sredstva v višini 304 mio din bodo zagotavljali zveza vodnih skupnosti Slovenije, območna vodna skupnost, zveza kmetijsko-zemljiških skupnosti Slovenije, kmetijska zemljišča skupnost občine Črnomelj in ostali interesenti v smislu zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo v obdobju 1981 — 1985 (Ur. list SRS, št. 3/82).

Iz obsega vlaganj v zemljišča se vidi, da bomo izboljšali okoli 2.000 ha zemljišč, od tega okoli 60% v nižinskih predelih in okoli 40% v hribovitih predelih.

Ob upoštevanju setvenega plana, ki bo temeljil na proizvodnji krmskih rastlin, in vključevanja ostalih poljščin v kolobar, bomo upoštevali približno naslednje razmerje:

- a. nižinsko področje:
- 30% travno-deteljna mešanica,
 - 30% silazna koruza,
 - 10% pšenica,
 - 10% krompir,
 - 20% koruza za zrnje,

- b. višinsko področje:
- 50% travno-deteljna mešanica,
 - 20% silazna koruza,
 - 20% koruza za zrnje,
 - 10% ostalo.

Najpomembnejša sedanja in bodoča naloga z dolgoročnim ciljem je ohraniti čim več obdelovalnih površin. Te površine so se kljub usmeritvam za njihovo varovanje še naprej zmanjševale. Njihovi glavni porabniki pa so zazidava (urbanizacija, infrastrukturne in industrijske gradnje) in zaraščanje kmetijskih zemljišč z gozdnim rastlinjem (grmičevje, drevesa).

S sprejetim prostorskim delom srednjeročnega družbenega plana in s tem kategorizacijo kmetijskih zemljišč smo zavarovali najboljše kmetijska zemljišča pred drugimi porabniki, ki so jih do sedaj najbolj ogrožali.

Tako bomo za stanovanjsko gradnjo namenili vse slabša kmetijska in gozdna zemljišča.

Prav tako bomo gradnjo vseh infrastrukturnih objektov, kjer bo to le mogoče, usmerjali na zemljišča slabše kakovosti.

Industrijske in obrtniške cone, ki so večji porabniki prostora, bomo locirali na zemljiščih, ki so manj primerna za intenzivno kmetijsko proizvodnjo.

Nosilci planiranja v kmetijstvu in gozdarstvu bodo sklenili posebni samoupravni sporazum o gospodarjenju s kmetijskimi zemljišči (povečanje kmetijskih zemljišč, preprečevanje zaraščanja, načrtna pogozdovanja itd.).

Na družbenih zemljiščih in pri razširjanju kooperacijske proizvodnje bo z večjo intenzifikacijo kmetijske pridelave dosežena naslednja tržna proizvodnja:

proizvod	enota mere	ocena sedanje proizvodnje	proizvodnja 1990
mleko	000 l	4.680	6.500
meso	t	600	830
koruza	t	2.400	3.400
pšenica	t	430	930
krompir	t	600	3.900

Za povečano tržno proizvodnjo bo kmetijska zemljiška skupnost skrbela, da bodo slabo obdelane in sedaj neobdelane površine vključevali v organizirano pridelavo pri kmetih kooperantih, ki so nosilci tržne pridelave in okviru organizacije združenih kmetov.

Večjo intenzivnost kmetijske pridelave in večje vključevanje individualnih proizvajalcev v usmerjeno tržno proizvodnjo je možno doseči le z dobro organizirano pospeševalno službo. Sedanja pospeševalna služba v kmetijski zadrugi in zaposlene v kmetijski zemljiški skupnosti bo potrebno povečati vsaj za 4 dodatno zaposlene, ki bodo skrbeli za posege v kmetijska zemljišča, predvsem pa pospeševali kmetijsko pridelavo.

Za realizacijo razvojnih ciljev bomo izboljšali kadrovske strukture zaposlenih v kmetijski zadrugi in načrtno šolali kmetovalce, ki prevzemajo kmetijo (zlasti 3. stopnja).

Edino dobro organizirano pospeševalna služba in strokovnost kmetijskih proizvajalcev bo zmožna realizirati naslednje naloge, ki jih bo imelo kmetijstvo v naslednjem srednjeročnem obdobju:

- povečati sedanjo porabo gnojil na ha vsaj za 20%;
- dosledno izvajati proces za menjave semen pri koruzi, pšenici in krompirju vsaj vsaka 4 leta;

— sejanje novejših in donosnejših sort trav in detelj ter uvajanje soje kot vitaminskega dodatka krmi;

— nadaljevanje ustanavljanja različnih kmetijskih skupnosti (strojne, pašne, hlevske, vinogradniške in sadjarske).

Ker je akumulativna in reprodukcijska sposobnost kmetijstva izredno nizka, bodo investicijska vlaganja dokaj skromna za najnujnejše potrebe. Vlaganja bodo predvsem v:

— nakup traktorjev in ostalih kmetijskih strojev ter priključkov v vrednosti 295 mio din (za družbeni in zasebni sektor), od tega bo lastna udeležba KZ 21 mio din, krediti LB 118 mio din, krediti HKS 39 mio din in udeležba kmetov 117 mio din;

— gradnjo hlevov za krave in pitance za 880 stajišč (družbeni in zasebni sektor) v skupni vrednosti 210 mio din, od tega bo udeležba KZ 12 mio din, združena sredstva 6 mio din, LB 84 mio din, krediti HKS 27 mio din in udeležba kmetov 81 mio din;

— nakup plemenskih živali 150 glav letno v vrednosti 18 mio din, od tega nepovratna sredstva SRS 3,6 mio din in udeležba kmetov 14,4 mio din;

— gradnja silosov za krmila (povečanje kapacitet za 18.000 m³) v vrednosti 108 mio din, od tega LB 43 mio din, lastna udeležba KZ 11 mio din, HKS 13,5 mio din in udeležba kmetov 40,5 mio din;

— gradnjo zbiralnice za mleko 12,5 mio din iz združenih sredstev in

— gradnjo mehanične delavnice za servis in popravila kmetijske mehanizacije v vrednosti 40 mio din, od tega udeležba KZ 16 mio din, združena sredstva 8 mio din, kredit LB 16 mio din;

— za potrebe tozda Belsad bo potrebno spodbujati pridelavo vrtnin, predvsem v družbeno organizirani proizvodnji.

S takšno politiko vlaganj bomo skrbeli za čim boljše samooskrbo občine s hrano in ustvarjanje večjih tržnih presežkov pri pridelkih, kjer smo že do sedaj presežali občinske potrebe. Investicijska vlaganja bodo zato namenjena tehnološkemu razvoju, uvajanju novih tehnologij ter usposabljanju za kooperacijsko proizvodnjo na osnovi skupnih vlaganj z združenimi kmeti.

2. Gozdarstvo

Gospodarjenje z gozdovi v občini Črnomelj je organizirano v DO GG Novo mesto, ki ima v Beli krajini:

- tozd Gozdarstvo Črnomelj,
- tozd Gozdarstvo Črmošnjice,
- tok Črnomelj.

Gozdarska dejavnost v občini bo do leta 1990 potekala na osnovi območnega gozdno-gospodarskega načrta, ki je sprejet za desetletno obdobje 1981 — 1990. Osnovni cilji tega načrta so:

- čim bolj uskladiti letni prirast s sečnjo lesne mase (sečnja 70 do 90% letnega prirasta);
- ohranjanje sedanjih gozdnih površin z naraščanjem gozdnega prirasta;
- posebno skrbno gospodarjenje s kvalitetnimi, varovalnimi in gozdovi posebnega pomena;
- skrb za ustrezno strukturo gozdov, izboljšanje drevesnih sestojev in pogozdovanje degradiranih gozdov in
- nadaljevanje gradnje gozdnih cest in vlak, ki omogočajo eksploatacijo kvalitetnih, težko dostopnih gozdnih predelov.

Gozdarska proizvodnja bo do leta 1990 naraščala po poprečni letni stopnji 1,7%, kar predstavlja povečanje za okrog 9% realno do leta 1990. Število zaposlenih se pri tem ne bo povečevalo.

Utrdili bodo samoupravno organiziranost v toku in povečali število kooperantov.

Za uresničevanje navedenih programov se sredstva združujejo na naslednji način:

- za financiranje enostavne gozdno-biološke reprodukcije združuje sredstva območni sis gozdnega gospodarstva v višini 14% od prodajne vrednosti gozdnih sortimentov;
- za razširjeno gozdno — biološko reprodukcijo se združujejo sredstva: od porabnikov lesne mase 65%, republiški sis za gozdarstvo 22% in GG Novo mesto 13%;
- za izgradnjo gozdnih prometnic: GG Novo mesto 58%, porabniki lesa 31% in republiški sis za gozdarstvo 11%.

3. Lovstvo in ribištvo

Mnogokrat je bilo ugotovljeno in potrjeno, da ima občina Črnomelj zelo ugodne pogoje za razvoj lovstva in ribištva tudi kot gospodarskih dejavnosti in ne le kot dopolnilo za turistično-rekreativno dejavnost.

Kot gospodarsko dejavnost bi ti dve dejavnosti morali vključiti v gospodarski sektor oskrbe prebivalstva in gostinstva. Nosilec razvoja naj bo kmetijska zadruga, ki bo vlaganja v to dejavnost združevala v OZD gostinstva in trgovine ter obrati družbene prehrane v OZD.

Kot turistično-rekreativno dejavnost bo treba lovstvo in ribištvo (športno) bolj učinkovito propagirati in ustrežneje organizirati med društvi (LD in RD) na eni strani in turističnim društvom ter gostinstvom (družbenim in zasebnim) na drugi strani.

VI. SEKUNDARNI SEKTOR

1. Industrija in rudarstvo

Temeljna usmeritev industrijske in rudarske proizvodnje v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 je:

- izvozna usmeritev proizvodnje višje stopnje predelave z večanjem deleža konvertibilnega področja;
- intenzivna rast deleža visoko strokovnega in razvojno raziskovalnega dela v procesu proizvodnje;

2. Gradbeništvo in proizvodna obrt

Delovna organizacija za gradbeništvo, obrt in komunalno dejavnost in industrija gradbenega materiala dopolnjuje svoj dosedanji program predvsem zaradi zmanjšanih potreb v gradbeništvu in zaradi dopolnitve sezonske proizvodnje. Obrtno dejavnost povezujejo s kovinsko-predelovalno industrijo, IGM pa bo razširila svoj program betonske galanterije.

V proizvodnih dejavnostih in v stanovanjski gradnji se vse bolj pojavlja potreba po hitri gradnji montažnih in tipiziranih objektov. Zato je razvojna nujnost uvažanje industrijskega načina gradnje in organizacije dela ter uporaba sodobnejših materialov, s posebnim poudarkom na izolacijskih lastnostih materialov.

Poprečna stopnja rasti v gradbeništvu bo okrog 3,5 letno, zaposlovanje pa bo naraščalo po stopnji 1 do 1,5. Vrednost investicij v srednjeročnem obdobju bo okrog 100 milijonov din, in sicer za proizvodne prostore, opremo in odpiranje novih nahajališč peska.

Proizvodna obrt predstavlja pomembno dopolnitev industrijske proizvodnje. S prevzemom manjših serij in individualne proizvodnje bo obrtna dejavnost obeh sektorjev lastništva sproščala proizvodne zmogljivosti industrije in s tem omogočala hitrejši tehnološki razvoj serijske proizvodnje.

Razvojne možnosti proizvodne obrti so predvsem v kooperacijski povezavi z industrijo in v dolgoročni medsebojni dohodkovni soodvisnosti.

VII. TERCIARNI SEKTOR

1. Trgovina

Emona — Dolenjka in KIT Kmetijska zadruga Črnomelj ostajata tudi v obdobju 1986 — 1990 nosilca razvoja trgovinske dejavnosti v občini.

Z ozirom na to, da je akumulativna sposobnost trgovinskih organizacij v občini zelo majhna, bomo v obdobju do leta 1990 razvijali najnujnejše posodobitve in razširitve trgovskih lokalov in skladišč. Pri tem bomo težili predvsem h ustrežnejši preskrbi gospodarskih dejavnosti z reprovromateriali ter izboljšani preskrbi občanov z vsakodnevnimi in trajnimi dobrinami.

S temi adaptacijami in posodobitvami bomo povečali prodajne površine, povečali izbor blaga in zagotovili večjo specializiranost trgovin.

V letu 1986 bo dokončana samopostrežna trgovina v naselju Čardak (okoli 560 m² skupnih površin, predračunska vrednost 71 milijonov din).

V KS Loka bo zgrajena trgovina za dnevno oskrbo.

V odročnejših krajih občine in tam, kjer družbeni sektor ni zainteresiran za trgovino, bomo spodbujali zasebnike, da odprejo prodajalne za dnevno oskrbo.

Investicijska vlaganja v trgovinsko dejavnost za celotno plansko obdobje bodo le okoli 300 milijonov din.

Trgovina bo prilagodila obratovalni čas nakupnim konicam, zlasti še v turistični sezoni.

2. Gostinstvo in turizem

Že desetletja ugotavljamo, da ima občina Črnomelj, oziroma Bela krajina dovolj naravnih danosti za razvoj kvalitetnejše in celoviteje turistično-gostinske ponudbe.

V tem srednjeročnem obdobju bo izdelan program razvoja turizma v Beli krajini v povezavi s turistično ponudbo na sosednjih območjih (Dolenjska, Kočevje, obkolpske občine).

Razvojne možnosti imajo zlasti: obkolpska dolina, območje Črmošnjic in Roga ter vsi vinorodni predeli Bele krajine. Razvoj obkolpskih predelov bo temeljil na dogovorih s sosednjimi občinami SR Hrvaške.

Pomembnejša vlaganja v gostinstvo in turizem bodo v obdobju do leta 1990 bomo namenjena sanaciji pensiona Lahinja.

Vrednost vlaganj za celotno obdobje 1986 — 1990 bo le okoli 200 mio din, pa še ta sredstva bo potrebno združevati.

Veliko bolj bo potrebno v celovito turistično-gostinsko ponudbo vključevati sredstva in delo zasebnikov (kmečki turizem in zasebno gostinstvo).

Ustanovili bomo občinsko turistično zvezo za gostinstvo in turizem (nosilec Golf turizem, tozdr Gostinstvo Črnomelj) in turistična društva v vseh večjih turističnih centrih.

3. Promet in zveze

3.1. Železniški promet

Železniško gospodarstvo do leta 1990 ne planira povečanja števila sedežev v potniškem prometu, pač pa porast števila prodanih vozovnic. Število potnikov bo do leta 1990 naraščalo po poprečni stopnji 1,3% letno.

Pri tovarnem prometu ne bo bistvenega porasta (poprečno le okoli 0,5% letno), pač pa bo naraščala kvaliteta storitev. Predviden je prevoz enakih vrst blaga kot doslej: les, premog, gradbeni material, livarski materiali in izdelki itd. Najpomembnejši uporabniki prevozov po železnici bodo tudi v bodoče Rudnik Kanjarica, Belt, Gozdno gospodarstvo in DO GOK.

Do leta 1990 bo dokončana modernizacija proge Trebnje — Novo mesto — Bubnjarci, tako da bo dopuščala osno obremenitev do 20 ton. Železniška postaja Črnomelj bo dobila dodatne kapacitete industrijskih tirov. Belt in Gorenje, tozdr Kompressorji, bosta združila sredstva za graditev skupnega industrijskega tira do tovarniških skladišč.

ŽTO Novo mesto bo tudi v tem planskem obdobju spodbujala vlaganja in sovlaganja večjih uporabnikov svojih storitev v gradnjo lastnih industrijskih tirov in v nakup lastnih vagonov.

Za nadaljnji razvoj železniškega prometa (predvsem tovarnega) je potreben pospešen razvoj integralnega transporta (paletizacija, kontejnerji, prekladalna me-

hanizacija, dostavna vozila, nočni skok). Vsi ti problemi pa so povezani z materialnimi sredstvi, ki jih ŽG samo ne premore.

3.2. Cestni promet

Javni cestni promet, ki zajema tovarni in potniški, opravljajo na območju občine Črnomelj različne OZD. Integral Ljubljana, tozdr Promet in delavnice Črnomelj, je nosilec razvoja v javnem cestnem potniškem prevozu, javnem cestnem tovarnem prevozu in dejavnosti avto servisa.

Nosilec razvoja bo tudi v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju skrbel za večanje kapacitet tovarnega prometa, predvsem na račun zvišane nosilnosti na enoto vozila in povečane poprečne rasti doma in predvsem v tujini.

Pri razvoju vozniškega prometa bo dan poudarek predvsem izboljšanju kvalitete prevoza na rednih progah, pri posebnih voznjah in prevozu delavcev ter povezavi oddaljenih območij s centri.

V sklopu sedanjih delavnic bo do leta 1990 zgrajena avtomatska pralnica avtomobilov.

Vlaganje v nove objekte do leta 1990 ne bo, potrebna pa bodo znatna sredstva za obnovo voznega parka (tovornjakov in avtobusov), saj je sedanji odpisan poprečno 70%. Ta vlaganja bodo do leta 1990 dosegla okoli 200 milijonov din.

AMD Bela krajina združuje sredstva za gradnjo tehnične baze (tehnični pregledi, vlečna služba), ki bodo tudi dokončana v tem planskem obdobju.

3.3. PTT dejavnost

Telefonski promet ima v občini Črnomelj dovolj instaliranih zmogljivosti priključkov do leta 1990, zato bo potrebno pospešeno postavljati naročniško omrežje, ki bo zagotovilo telefonsko povezavo pretežnega dela občine. V KS Semič, kjer je trenutno še prostih okrog 180 priključkov, bo v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 potrebno dodatno združiti sredstva za povečanje zmogljivosti avtomatske centrale (za 200 priključkov). Potrebno je tudi povečanje zmogljivosti ATC na Vinici in v Dragatušu.

Podjetje za PTT promet Novo mesto, območni sis za PTT promet ter uporabniki bodo do leta 1990 načrtno pospeševali razvoj vseh ostalih ptt zmogljivosti, da bi vsaj nekoliko zmanjšali razliko med možnostmi in potrebami.

PTT storitve bodo do leta 1990 naraščale po naslednjih poprečnih letnih stopnjah:

- pisemski promet 1,2%,
- plačilni promet 2,3%,
- prenos tekstov 8 — 9%,
- teletekst in faksimil 50%.

Do leta 1990 bo treba uvajati posebno omrežje za prenos podatkov.

4. Drobno gospodarstvo

Proizvodna in storitvena obrt sta panogi, ki imata v gospodarskem razvoju občine relativno največje rezerve. Spodbujanje razvoja drobnega gospodarstva bo znatno prispevalo k politiki prestrukturiranja in racionalizaciji gospodarskih dejavnosti.

Poleg tega lahko drobno gospodarstvo zaposli znaten del presežka delovne sile, angažira zasebni kapital ter povečuje in kompletira ponudbo dobrin in storitev OZD in občanov.

Zato bo treba (končno že enkrat) v tem srednjeročnem obdobju sprostiti spodbujevalne faktorje, ki bodo vzbudili interes občanov do dejavnosti drobnega gospodarstva.

Ukrepi, ki bodo spodbujali razvoj drobnega gospodarstva, pa so tudi:

- stimulativna davčna politika,
- stimulativni ceniki,
- kreditna politika,
- pridobivanje poslovnih prostorov itd.,
- zagotovitev lokacij za gradnjo obrtnih delavnic.

Seveda so tu še druge ovire administrativno-birokratske narave, ki tudi zavirajo hitrejši razvoj drobnega gospodarstva.

OZD, predvsem s področja industrije, gradbeništva in trgovine, bodo v večjih planskih dokumentih in praksi opredeljevale proizvodne programe ali posamezne proizvode, ki bodo primerni za prenos v enote drobnega gospodarstva.

Pri razvoju storitvene dejavnosti bomo forsirali izrazito deficitarne dejavnosti (deficitarne po obsegu ali po teritorialni razmestitvi). Izrazito deficitarne dejavnosti v občini so:

- avtomatika in servis kmetijske mehanizacije,
- servis gospodinskih aparatov,
- vodo, elektro in toplotne inštalacije,
- zidarstvo in tesarstvo,
- mizarstvo in sodarstvo,
- krojaštvo, šiviljstvo in čevljarstvo itd.

IS skupščine občine Črnomelj in organi KS bodo v skladu z izraženimi potrebami občanov in v družbenem interesu dajali pobude za ustanavljanje in organiziranje enot drobnega gospodarstva ter aktivno sodelovali pri zagotavljanju osnovnih pogojev za pričetek dejavnosti.

VII. STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Stanovanjsko gospodarstvo bo na osnovi ocen in usklajenih elementov v obdobju 1986 — 1990 ustvarilo pogoje za gradnjo 294 stanovanj in prenovo 20 stanovanjskih enot, in sicer:

- družbeno usmerjena gradnja 144 stanovanj,
- zasebna gradnja 150 hiš,
- prenova starih stanovanj in mestnega jedra v Črnomlju 20 enot.

1. Družbeno usmerjena gradnja zajema:

vrsta gradnje	št. stanov.	skupno m ²
1. družbeno usmerjena gradnja		
— družbeno najemna	90	4.760
— solidarnost	50	2.658
— etažna zasebna	4	222
skupaj	144	7.640
2. Individualna gradnja		
— enodružinske hiše	150	13.500
skupaj 1 + 2	294	21.140

Prenova stanovanj bo obsegala 20 enot v površini 1.138 m². Lokacija družbeno usmerjene gradnje je naslednja:

	enot
— Črnomelj	106
— Semič	26
— Vinica	6
— Stari trg	6
Skupaj	144

Za predvideno družbeno usmerjeno stanovanjsko graditev, za prenovo stanovanj, za vzdrževanje obstoječih stanovanj ter za solidarnostne in vzajemnostne namene v občini in republiko bomo v obdobju 1986—1990 morali zagotoviti 1.925 milijonov din.

Ta sredstva bodo zagotovljena iz naslednjih virov:

	din
— sredstva skladov skupne porabe OZD in DS za lastne potrebe	391.284.000
— sredstva iz čistega dohodka za namene vzajemnosti	293.483.000
— sredstva iz dohodka OZD in DS za namene solidarnosti	254.334.000
— lastna udeležba, upoštevajoč tudi kredite na privarčevana sredstva	451.434.000
— denarna sredstva delovnih ljudi, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi v lasti občanov	20.160.000
— del sredstev hranilnih vlog občanov v bankah (kreditih)	300.000.000
— druga sredstva — poslovanje po pooblastilu	25.000.000
— sredstva SPIZ — vrnjene anuitete	6.900.000
— prosta sredstva odpravljenih občinskih stanovanjskih skladov	750.000
— sredstva stanarin in najemnin	
a) amortizacija	130.000.000
b) vzajemno vzdrževanje in prenove	42.000.000

Zgrajena bo posebna stavba za potrebe SDK, banke (LB) in postaje milice.

VIII. KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Komunalno gospodarstvo ima pred seboj v planskem obdobju 1986—1990 zelo težke in odgovorne naloge. Komunalne potrebe naraščajo iz dneva v dan, mnogo pa je nalog, ki niso bile realizirane (omejene finančne možnosti) v srednjeročnem obdobju, ki se izteka.

Poglavite naloge na področju komunalnega gospodarstva do leta 1990 so:

- zaščita virov in zajetij vode ter oskrba s pitno vodo (KS Semič, KS Adlešiči, naselja Bojanci, Tribuče, Butoraj, Grič; modernizacija vodovoda iz zajetja v Dobljčah z gradnjo rezervoarja);
- raziskave vodnih virov v zaledju Krupe;
- ureditev nove deponije komunalnih odpadkov in sanacija sedanje deponije ter vseh divjih odlagališč;
- opremljanje stavbnih zemljišč za družbeno in individualno gradnjo (Čardak in Drage v Črnomlju, Stari trg in romsko naselje v KS Semič);
- izdelava katastra komunalnih naprav in druge naloge, tudi na področju SLO in DS.

Za realizacijo navedenih nalog bo komunalna skupnost občine potrebovala finančna sredstva v znesku 1.255 milijonov din, in sicer za:

	din
— opremljanje stavbnih zemljišč v sklopu družbeno usmerjene gradnje	299.200.000
— urejanje stavbnih zemljišč v zazidalnih načrtih individualne gradnje	45.000.000
— oskrba naselij s pitno vodo	171.000.000
— odvajanje in čiščenje odpadka (Črnomelj, Semič, Vinica)	320.000.000
— odstranjevanje odpadkov	65.000.000
— kolektivna komunalna dejavnost (čiščenje in vzdrževanje ulic in javnih površin, javna razsvetljava itd.)	275.000.000
— druge naloge	80.000.000
skupaj	1.255.200.000

Potrebna sredstva bo komunalna skupnost zagotovila iz naslednjih virov:

	din
— prispevek iz čistega dohodka po stopnji 1,2% iz BOD	222.000.000
— nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	10.000.000

— sredstva investitorjev družbenega sektorja	10.000.000
— sredstva individualnih investitorjev	25.000.000
— prispevek iz čistega dohodka po stopnji 1,0% iz BOD	185.000.000
— prispevek iz dohodka po stopnji 1,5% prispevna stopnja iz BOD	277.500.000
— sredstva OVS Dolenjske	137.100.000
— sredstva tozda Komunalna (amortizacija)	28.600.000
— združevanje tozdov po posebnih sporazumih	300.000.000
— sredstva krajevnih skupnosti	50.000.000
— ostala sredstva	10.000.000
skupaj	1.255.200.000

Obseg nalog na področju komunalnih dejavnosti je tako velik in pomemben, da bodo morali podpisniki sporazuma o temeljih plana samoupravne komunalne skupnosti občine Črnomelj v obdobju 1986—1990 res celovito in ažurno izpolnjevati svoje obveznosti.

IX. CESTNO GOSPODARSTVO

Občinska skupnost za ceste bo imela v obdobju 1986—1990 izredno težke probleme. V občini imamo 236 km cest, od katerih je polovica v makadamski izvedbi. Za vsa vzdrževalna dela in nujne rekonstrukcije in posodobitve ne bo sredstev iz rednih virov, zato bo potrebno dodatno združevanje sredstev v občini in republikli.

Celotni program vzdrževanja, varstva in rekonstrukcij regionalnih in lokalnih cest v obdobju 1986—1990 bo znašal 589.665 tisoč din, in sicer:

	din
— redno vzdrževanje regionalnih in lokalnih cest	302.665.000
— obnova in sanacija lokalnih cest	103.300.000
— oprema cest — prometni znaki	6.000.000
— večje popravilo mosta	39.000.000
— večja vzdrževalna dela in modernizacija regionalnih cest	100.000.000
— avtobusna postaja — projekti, odkupi zemljišč	32.000.000
— druge naloge in obveznosti	6.700.000
skupaj	589.665.000

Sredstva bodo formirana iz naslednjih virov:

	din
— pristojbine za cestno motorna vozila in prispevek od prodaje pogonskih goriv	324.665.000
— prispevek iz dohodka po 0,60% prispevne stopnje iz BOD	135.000.000
— prispevek iz čistega dohodka po 0,30% prispevni stopnji iz BOD	60.000.000
— posebno združevanje tozdov	30.000.000
— sredstva krajevnih skupnosti (samoprispevek-program javnih del)	40.000.000
skupaj	589.665.000

Pri prikazu virov financiranja je postavka

— posebno združevanje tozdov 30.000.000 din še vedno odprta in odvisna od finančnih možnosti in razumevanja združenega dela.

Poleg pregleda nalog in virov sredstev skupnosti za ceste pa smo v smernicah za obdobje 1986—1990 predvideli še nekatera nujna dela pri graditvi in posodobitvi cestnih odsekov, za katera pa v tem trenutku še ne poznamo virov financiranja. Te nujne naloge so naslednje:

- dokončanje partizanske magistrale do mostu v Žuničih,
- gradnja obkolpske magistrale Griblje — Adlešiči — Žuniči — Preloka — Vinica,
- odsek Dobljče — dobljčki ovinek,
- posodobitev cestne povezave Štrekljevec—Jugorje,
- obvozna cesta v Črnomlju,
- posodobitev ceste Gaber — Rožni dol,
- posodobitev ceste Stari trg — Radenci,
- položitev zapornega sloja na cesti Črnomelj — Mavrlen.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bomo v mestu Črnomelj opredelili in zagotovili zadostni obseg parkirnih prostorov.

Sredstva za dokončanje partizanske magistrale bo zagotovil predvidoma odbor za gradnjo partizanske magistrale (Soteska — Žuniči). Za ostala sredstva po tem prednostnem programu pa bo treba združevati pri republiški skupnosti za ceste.

Če takšna predvidevanja (pri zagotavljanju virov financiranja) ne bodo uresničena, bo tudi program cestne skupnosti občine Črnomelj za obdobje 1986—1990 samo delno realiziran.

X. ENERGETIKA

Podatki tozda Elektro Novo mesto napovedujejo povečanje porabe električne energije do leta 1990 za 30 do 35%.

Z obnavljanjem in modernizacijo obstoječih ter gradnjo novih prenosnih in distribucijskih zmogljivosti bo tozdz Elektro Novo mesto skrbel za zanesljivo oskrbo s kvalitetno električno energijo na območju občine Črnomelj.

V Črnomlju bo potrebno pojačati ali razbremeniti obstoječo moč transformacije v TRP 110/20 kv (20 MVA). Poleg tega je treba rezervirati koridorje za magistralne 20 kv daljnovode.

V skladu z elektroenergetsko bilanco SR Slovenije in svojimi plani bo tozdz Elektro Novo mesto gradil, rekonstruiral in obnavljal elektroenergetske objekte in naprave tudi v občini Črnomelj.

Poleg teh objektov bo tozdz Elektro Novo mesto skladno s programom in finančnimi možnostmi gradil majhne hidroelektrarne in s tem izkoristil tudi tiste vodne vire, ki imajo ekonomske in tehnične pogoje za izkoriščanje.

Zaradi varčevanja z energijo bomo pospeševali gradnjo centralnih sistemov za ogrevanje na trda goriva ter spodbujali uvajanje ~~ostalih virov~~ energije (sončna energija, toplotna črpalka).

Oskrba s plinom kot pomembnim virom energije obvezuje IS skupščine občine Črnomelj, da se bolj zavzeto angažira za izvedbo priprav za gradnjo južnega slovenskega plinovoda Koper — Kočevje — Novo mesto — Krško in priključka Bele krajine na ta plinovod.

XI. VODNO GOSPODARSTVO

Naloge vodnega gospodarstva, ki ga izvaja območna vodna skupnost Dolenjske, bodo v obdobju 1986—1990 naslednje:

- osuševanje zamočvirjenih tal in varstvo pred poplavami,
 - urejanje vodnega režima,
 - zaščita virov pitne vode,
 - sanacija reke Krupe in varstvo ostalih voda pred onesnaženjem.
- Območna vodna skupnost Dolenjske Novo mesto bo realizirala v občini Črnomelj naslednje naloge s področja vodnogospodarske dejavnosti:
1. tekoče vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi,
 2. ureditev jezua na Kolpi na Vinici,
 3. regulacija Dobljice v Dobljicah zaradi osuševanja kmetijskih zemljišč (pridobitev 60 ha zemljišč),
 4. spremljanje stanja in zaščite vodnih virov — študije,
 5. vlaganja v regionalni vodovod Bele krajine (skupaj z občino Metlika),
 6. sanacija reke Krupe in varstvo kakovosti ostalih voda z naložbami v čistilne naprave v Semiču in Črnomelju,
 7. izgradnja čistilne naprave za vodovodno črpališče na Vinici.

Za realizacijo navedenih nalog bo območna vodna skupnost Dolenjske namenila sredstva v višini okoli 177 milijonov din. Ostala potrebna sredstva bo potrebno združevati iz sredstev republiške vodne skupnosti in med zainteresiranimi udeleženci v občini Črnomelj. Pri urejanju vodnega režima in varovanju pred onesnaženjem reke Kolpe bo potrebno sodelovanje in dogovarjanje s sosednjimi občinami SR Hrvaške.

XII. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Temeljni cilj v srednjeročnem planskem obdobju 1986 — 1990 je zadržanje dosežene stopnje razvoja na vseh področjih in postopen razvoj družbenih dejavnosti v odvisnosti od materialnih možnosti. Poleg tega bosta način in kakovost zadovoljevanja socialnih potreb delovnih ljudi in občanov odvisna od razvosti samoupravnih odnosov, od vloge in delovanja družbenih dejavnosti ter od vrednotenja posameznih nalog.

Razvijali bomo predvsem cenejše in občanom bolj prilagojene oblike zadovoljevanja nematerialnih potreb. Tako bodo določeni programi bolj prilagojeni željam in potrebam občanov, kar bo povečalo učinkovitost storitev družbenih dejavnosti.

Sredstva za družbene dejavnosti bodo rastla skladno z ustvarjenim dohodkom. Vlaganja v zmogljivosti družbenih dejavnosti bodo postopna in selektivna, vezana tudi na udeležbo iz dohodka aktivnih prebivalcev občine Črnomelj. Prednost bomo zagotovili že začetim objektom in nabavi opreme.

Samoupravne interesne skupnosti bodo zagotovile racionalno porabo sredstev. Amortizacijo objektov v družbenih dejavnostih bomo obračunavali 100%, da bi zagotovili sredstva za redno vzdrževanje.

Prednostni razvoj v redni dejavnosti bomo na osnovi posebej pripravljenih programov zagotovili izobraževanju, zdravstvenemu varstvu in raziskovalni dejavnosti.

V srednjeročnem obdobju bomo pospeševali neposredno svobodno menjavo dela s posameznimi porabniki storitev, kar bo pomembno izboljšalo materialni položaj določenih družbenih dejavnosti.

1. Izobraževanje

Zaradi svoje temeljne naloge vzgoje in oblikovanja človeka in samostojno in ustvarjalno osebnost, ki mora čim več prispevati k razvoju materialne in duhovne osnove družbe, spada izobraževanje med najpomembnejše dejavnosti samoupravne družbe.

Razvojni cilj, izenačevanje pogojev in možnosti na vseh osnovnih šolah, bomo v srednjeročnem obdobju uresničevali predvsem z večjimi naložbami v šolah:

	milijonov din
— Stari trg	20
— Semič	30
— Vinica	40
— Črnomelj	100
skupno	190

Kvalitetni razvoj izobraževanja bomo zagotovili z uvajanjem sodobnejših metod izobraževanja, širjenjem interesnih dejavnosti, s povezovanjem z OZD in s krajevnimi skupnostmi, s sodelovanjem učencev in staršev v vzgojno izobraževalnem procesu.

Šole bodo zaradi nezadostnih materialnih možnosti razvijale le določene elemente celodnevne osnovne šole, več pozornosti pa bodo posvetile izobraževanju Romov in glasbeni vzgoji.

V programe osnovnega izobraževanja bo vključeno naslednje število učencev:

	1986	1990
— skupno v osnovnih šolah	2.241	2.386
— od tega:		
podaljšano bivanje	276	296
celodnevna osn. šola	420	470
— osnovna šola s prilagojenim programom	70	70
— glasbena šola	120	120
— število oddelkov: osnovne šole	93	98
osn. šola s prilagojenim programom	9	9

Največje število učencev v oddelku bo 32 (v kombiniranem 24), najnižje pa 16.

Pri izvajanju programov dela in življenja šole bodo osnova sprejeti standardi in normativi iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske izobraževalne skupnosti za obdobje 1986 — 1990, pri izvajanju zagotovljenega programa pa standardi in normativi, sprejeti v izobraževalni skupnosti Slovenije. Za zagotovljeni program bodo udeleženci samoupravnega sporazumevanja solidarno združevali sredstva na območju celotne SR Slovenije.

Za vse programe in naloge osnovnega izobraževanja bomo do leta 1990 skupno zagotovili 1.192 milijonov din, in sicer:

- iz bruto OD 920 milijonov din
- iz solidarnosti (SRS) 242
- za skupne naloge (SRS) 30

Pri usmerjenem izobraževanju bomo vztrajali na uveljavljeni mreži šol in programov, kar je usklajeno s potrebami OZD in z dolgoročnimi usmeritvami v doljenjski regiji.

V srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 bodo organizirani naslednji oddelki:

- družboslovno-jezikoslovni (SR) — 1 odderek
- naravoslovno-matematični (SR) — 1 odderek
- kovinarski in strojniški (SR) — 2 oddelka
- pridobivanje in predelava kovin (SKR) — 1 odderek
- obdelava kovin in upravljanje strojev (SKR) — 1 odderek
- izobraževanje ob delu za zahtevnejše tehnološke postopke.

V organizirano domsko vzgojo bo v letu 1990 vključenih 55 učencev in dijakov (v 1986. letu 47).

Različne izobraževalne oblike (osnovno, poklicno, samoupravno, družbenopolitično) bo organiziral zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj (osnovna šola za odrasle 1 odderek).

2. Zdravstveno varstvo

Temeljni cilji zdravstvenega varstva v obdobju 1986—1990, sprejeti s samoupravnim sporazumom o temeljih plana, so:

- boljše zdravstveno stanje prebivalstva z učinkovitejšim zdravstvenim varstvom,
- večja strokovna povezanost zdravstvenih organizacij,
- povečanje odgovornosti občanov za lastno zdravje in aktivnejši odnos do zdravja,
- nadaljnji razvoj svobodne menjave dela s krepitvijo delegatskih odnosov ter uresničevanje načela o enakem družbenoekonomskem položaju uporabnikov in izvajalcev zdravstvenih storitev.

Za realizacijo teh ciljev so kot prednostne naloge opredeljene zlasti:

- ukrepi za večjo samozaščitno dejavnost občanov, predvsem na področju kroničnih obolenj in poškodb,
- zgodnje odkrivanje in zdravljenje rakastih obolenj,
- preprečevanje, zgodnje odkrivanje in zdravljenje zobne gnilobe pri šoloobvezni mladini,
- širitev zdravstveno-vzgojne dejavnosti,
- širjenje obsega premeditvenih in dispanzerskih metod dela pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji bolezni srca in ožilja.

Za preprečevanje, zdravljenje in rehabilitacijo poklicnih bolezni in poškodb na delu in izven dela bo uveljavljena solidarnost med OZD v občini, ki pa bo temeljila na upoštevanju predpisanih ukrepov za varstvo pri delu.

Na osnovi normativov bo že v letu 1986 zagotovljeno:

- zdravnik na 1630 prebivalcev (v letu 1990 na 1500 preb.),
- zobni terapevt na 2570 prebivalcev,
- zdravstveni delavec na 315 prebivalcev.

Za zdravstveno varstvo bomo v srednjeročnem obdobju 1986—1990 združili 1.816 milijonov din, in sicer:

— 1986	334 milijonov din
— 1987	248
— 1988	364
— 1989	380
— 1990	390

3. Raziskovalna dejavnost

V program raziskovalnih nalog bodo v obdobju 1986 — 1990 uvrščena predvsem naslednja področja:

- usmerjanje družbenega razvoja,
- energija,
- hrana,

- surovine,
- varstvo okolja,
- aplikativne raziskave.

Določena področja raziskav (informacijski sistem, posebni odpadki, pridobivanje hrane, preskrba z energijo) bodo realizirana skupno za celotno regijo na podlagi sofinanciranja. Do 5% zbranih sredstev bo raziskovalna skupnost namenila za raziskovalne naloge republiškega pomena, in sicer na osnovi posebnih sporazumov.

Za raziskovalno dejavnost bo v obdobju 1986 — 1990 zbranih 21.340 tisoč din. Sredstva bodo porabljena tako, kot bo določil vsakoletni program dejavnosti.

4. Otroško varstvo

Skupnost otroškega varstva bo cilje in naloge iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana realizirala z naslednjimi programi:

- zagotovljen program in program solidarnosti,
- program vzgojnovarstvene dejavnosti in druge naloge,
- program skupnih nalog v SR Sloveniji.

Za vse te programe bodo potrebna sredstva v vrednosti 686 milijonov din v obdobju 1986 — 1990, in sicer:

- za zagotovljeni program 219 milijonov din
- za vzgojnovarstveni program 242
- za program skupnih nalog 225

Vsem otrokom bo zagotovljen:

- vzgojni program, ki obsega pripravo otrok na osnovno šolo — mala šola v 14 oddelkih (od 500 ur v letu 1986 bo obseg narasel na 600 ur v letu 1990).
- vzgojni program otrokom z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki ga izvaja mobilna specialna služba.

Do leta 1990 bo v vzgojnovarstvene organizacije vključenih 550 otrok (sedaj 480), kar predstavlja 35% vseh predšolskih otrok. Poleg tega bo okrog 600 otrok v starosti od treh do petih let vključenih v 25 oddelkov 100-urnega vzgojnega programa v vzgojnovarstveni organizaciji.

Investicije v obdobju 1986 — 1990:

- dograditev kuhinje in 2 igralnic v Semiču,
- preureditev prostorov v osnovni šoli Stari trg za kombinirani vzgojnovarstveni oddelek,
- usposobitev šole Tribučje za izvajanje vzgojnih programov,
- posodobitve vrtcev v Črnomlju.

5. Kultura

S programom kulturnih storitev so opredeljene srednjeročne naloge, in sicer:

a. prednostne kulturne dejavnosti:

- knjižničarstvo (ureditev matične knjižnice v Črnomlju z izposojevališči v Adlešičih, Starem trgu in Dragatušu; knjižni fond bo povečan za 30.000 knjig ali 1,7 knjige na občana;
- varstvo naravne in kulturne dediščine;
- druge dejavnosti: gledališka, glasbena, folklorna, filmska dejavnost, likovna in razstavna dejavnost, zbirka mladinskega pesništva na Vinici, amaterska kulturna dejavnost na vseh področjih kulture.

Kulturna skupnost bo za najširši krog občanov zagotovila sofinanciranje nabave knjig in različnih gostovanj, poživila medsebojno kulturno izmenjavo, zlasti v dolenski regiji in s sosednjo Hrvaško.

Za vse programe bo kulturna skupnost porabila v srednjeročnem obdobju skupno 76 milijonov din.

V Gribljah bo do leta 1990 zgrajen kulturni dom.

6. Telesna kultura

Program telesnokulturne in športne dejavnosti v obdobju 1986 — 1990 določa:

a. prednostne dejavnosti:

- delavske športne igre z razširitvijo panog in s povečanjem števila sodelujočih,
- telesnokulturne dejavnosti v vzgojnovarstvenih organizacijah in šolah,
- organiziranje športno-rekreativnih tekmovalj po krajevnih skupnostih,
- rokomet (moški) s povečanjem števila ekip za tekmovalje v občinski ligi,
- nogomet s poudarkom na dvigu kvalitete moštev in vaditeljskega kadra,
- odbojka (ženske) s poudarkom na organiziranju mladinskih in pionirskih ekip;

b. druge naloge:

- udejstvovanje občanov v smučanju, kegljanju, košarki, strelstvu, ribištvu,
- organizacija tekmovalj v avto-moto športu s poudarkom na povečevanju števila domačih tekmovalcev,
- organizacija rekreativne lige v kegljanju,
- organizacija izletov in pohodov (planinsko društvo, taborniki);

c. ostale dejavnosti:

- delovanje organizacij za tehnično kulturo,
 - organizacija telesno-vzgojne dejavnosti na MDA,
 - sofinanciranje drugih dejavnosti in društev, katerih člani so telesno prizadeti.
- Za vse programe bo na razpolago okrog 46 milijonov din v petih letih.

7. Socialno skrbstvo

Prednostne naloge socialnega skrbstva v obdobju 1986—1990 so predvsem:

- preventivno in svetovalno socialno delo,
- prostovoljno delo na področju socialnega skrbstva,
- celovita družbena skrb za starejše občane,

— celovita družbena pomoč za duševno in telesno prizadete osebe.

Za vse naloge (zagotovljeni program in solidarnostne naloge, program vzajemnosti, občinski program in program skupnih nalog v SR Sloveniji) bo občinska interesna skupnost razpolagala z 207 milijoni din v petih letih.

Vsem občanom, upravičenim do družbene pomoči, bo zagotovljena denarna pomoč kot edini ali dopolnilni vir sredstev za preživljanje oziroma plačilo ali doplačilo za prebivanje v socialnem zavodu.

Posebne skrbi bodo deležne duševno in telesno prizadete osebe (nadomestila za invalidnost, dodatki za nego in pomoč).

Ostale pomembnejše naloge pa so še:

- varstvo v raznih zavodih,
- denarne pomoči (enkratne in časne),
- delavnice pod posebnimi pogoji,
- zakonsko svetovanje,
- socializacija Romov,
- socialno-humanitarne akcije in organizacije,
- gradnja doma starejših občanov.

8. Socialno varstvo

Programi in naloge na področju socialnega varstva v obdobju 1986—1990 so predvsem:

- družbeno varstvo otrok in mladine,
- družbena skrb in pomoč družini,
- socialno-varstvene pomoči,
- problematika zaposlovanja,
- solidarnost na stanovanjskem področju,
- družbeno varstvo invalidov,
- socialna varnost starejših občanov,
- varstvo kmetov in borcev.

Socialna varnost občanov mora izhajati predvsem iz dela. Zato bo sis za socialno varstvo skrbel za vključevanje mladih v delo, za dodatno izobraževanje, za humanizacijo in varstvo delovnega okolja, za družbeni standard delavcev (stanovanja, prehrana med delom, prevozi, letovanja delavcev), za humane odnose med delavci.

XIII. POŽARNA VARNOST

Za načrtno in učinkovito požarno varstvo so zadolžene organizacije združenega dela in gasilske organizacije po krajevnih skupnostih.

Osnovni cilji požarnega varstva so predvsem:

- preprečevanje nastanka požarov,
- hitra in učinkovita intervencija ob požarih in tudi drugih elementarnih nesrečah,
- stalno usposabljanje in kadrovska izpopolnjevanje gasilskih enot.

XIV. DRUŽBENI SISTEM INFORMIRANJA

V srednjeročnem obdobju bodo samoupravne organizacije in skupnosti uveljavljale enotni sistem informiranja na osnovi domače opreme, ki bo zagotovila pravočasno in popolnejšo pripravo planskih, tehnoloških, znanstvenih in drugih podatkov, informacij. Takšen razvoj bo zagotovil večjo učinkovitost odločanja organov upravljanja, poslovnih organov in delegatskih skupščin.

Pri graditvi informacijske mreže bodo smiselne predvsem enotne programske in tehnološke rešitve, da bi lahko informacijske službe medsebojno usklajevale svoje programe dela in razvoja.

Organizacije združenega dela bodo nadaljevale z uvajanjem avtomatske obdelave podatkov in kadrovske krepile informacijske službe, da bi zagotovili sprotno informiranje in učinkovito ukrepanje.

Občani in delegati bodo imeli zagotovljeno kakovostno informiranje z glasilom Poročevalec, ki bo služilo predvsem delegatskemu odločanju, in prek sredstev javnega obveščanja (Dolenski list, radijska postaja, glasila samoupravnih organizacij in skupnosti).

Družbeni sistem informiranja bomo zaradi racionalnosti uresničevali tudi v okviru dolenske regije.

Srednjeročna naloga je tudi izboljšanje TV prenosov, izboljšanje dopisništva iz občine Črnomelj in povečanje števila internih glasil OZD.

Pri knjigovodskem centru bo organiziran občinski računalniški center.

XVI. RAZVOJ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Krajevna samouprava je organizirana v 14 krajevnih skupnostih (3 v mestu Črnomelj). Organiziranost zagotavlja delovanje in razvoj v skladu s cilji ustave, kljub določenim nesorazmerjem med številom prebivalstva in površinsko velikostjo posameznih krajevnih skupnosti.

Med temeljne usmeritve srednjeročnega razvoja spada enakomernejši gospodarski in socialni razvoj vseh predelov in krajevnih skupnosti na območju občine, kar bo bistveno vplivalo na poseljenost območja in aktivno uporabo naravnih in ustvarjenih potencialov (zemlja, gozd). Zato bodo naložbe v oddaljenejših predelih in slabše razvitih krajevnih skupnostih usmerjene zlasti v posodobitev in kooperacijsko organiziranost kmetijske proizvodnje, v racionalni razvoj infrastrukturnega omrežja, v gradnjo objektov družbenega standarda in v načrten razvoj drobnega gospodarstva. V okviru razvitih in nerazvitih KS bomo dali prednost nerazvitim krajem. Prednost pa je treba dati tudi ureditvi cestne povezave oddaljenih krajev do centra oz. preskrbe pred asfaltiranjem ostalih cest.

Temelj usklajenega razvoja vseh predelov občine Črnomelj bodo torej predvsem naravni in ustvarjeni pogoji, zaposlitvene, infrastrukturne in prostorske možnosti gospodarskega razvoja. Določene naloge, predvsem na področju oskrbe

in družbenih dejavnosti, bodo organizirane na podlagi medsebojnega sodelovanja več krajevnih skupnosti, tudi z območja drugih občin.

Kljub razmeroma skromnim sredstvom, s katerimi razpolagajo krajevne skupnosti, so doseženi rezultati zadovoljivi, ker je krajevnim skupnostim uspelo angažirati širok krog občanov. Ta že uveljavljeni način dela in programiranja komunalnih in ostalih javnih del na temelju samopriskpeva občanov bo osnova bodočega materialnega razvoja krajevnih skupnosti. Zato bo v srednjeročnem obdobju 1985 — 1990 izpeljana akcija za uvedbo novega krajevnega samopriskpeva (po zaključku sedanjega), na osnovi novega petletnega programa, ki bo poudarjal tudi elemente odpravljanja razlik v razvoju posameznih krajevnih skupnosti.

Drugi pomembni vir financiranja programov krajevnih skupnosti bo že uveljavljeno združevanje sredstev OZD po stopnji 0,40% od bruto osebnih dohodkov in namenska sredstva OZD za posamezne akcije določenih krajevnih skupnosti.

Najpomembnejše akcije v srednjeročnem obdobju, pomembne za delo in življenje v krajevnih skupnostih, bodo:

- razširitev avtomatskega telefonskega omrežja,
- rekonstrukcije cest po programu cestne skupnosti,
- vodooskrba večjega dela občine,
- komunalna dela po programu komunalne skupnosti,
- postopna posodobitev električnega omrežja,
- dograditev šol (Stari trg, Vinica, Črnomelj),
- organizirano varstvo otrok,
- gradnja kulturnega doma v Gribljah.

XVII. SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita je pomembna sestavina socialističnega samoupravnega razvoja. Je neločljiv del samoupravnih pravic, dolžnosti in odgovornosti delovnih ljudi in občanov.

Temeljne srednjeročne naloge na tem področju so:

- nadaljnji tehnični razvoj teritorialne obrambe v vseh vrstah obrambnih dejavnosti;
- razvoj civilne zaščite z razširjenim usposabljanjem prebivalstva, z zagotovljeno opremljenostjo enot in štabov ter z nadaljevanjem programa opremljanja s sredstvi za kolektivno in osebno zaščito;
- organizacijski in kadrovski razvoj narodne zaščite;
- razvoj zvez in centrov obveščanja;
- izpopolnjevanje zanesljivosti obrambnih, varnostnih ter samozaščitnih priprav v gospodarstvu in družbenih dejavnostih;
- stalno spremljanje varnostnih razmer in pravočasno odkrivanje in preprečevanje ogrožanja naše socialistične samoupravne družbe;
- preprečevanje kriminalitete, kršitev predpisov, gospodarskih prestopkov, požarov in drugih škod na družbenem in zasebnem premoženju.

Samoupravne organizacije in skupnosti bodo v svojih srednjeročnih planih opredelile razvojne usmeritve in načrte za organizacijo proizvodnje in poslovanja v izrednih razmerah, za oblikovanje zalog deficitarnih surovin in reprodukcijskih materialov.

Sredstva za realizacijo programov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo na osnovi dogovorov zagotavljale družbenopolitična skupnost, organizacije združenega dela in samoupravne skupnosti.

XVIII. UKREPI ZA URESNIČEVANJE DRUŽBENEGA PLANA

V tem družbenem planu opredeljujemo tudi možne ukrepe za uresničevanje smeri razvoja in izvajanje nalog na posameznih področjih v obdobju 1986 — 1990.

Izvršni svet skupščine občine Črnomelj bo v okviru svojih pristojnosti spodbujal, spremljal in analiziral izvajanje tega družbenega plana. Zato bo:

- ažurno spremljal izvajanje tega družbenega plana in vsako leto do 1. aprila predložil skupščini občine izčrpno poročilo o izvajanju planskih nalog v preteklem letu, istočasno bo skupščini predlagal ukrepe za odpravljanje slabosti pri realizaciji planskih zadolžitve;
- z letnimi resolucijami o politiki izvajanja družbenega plana (izdelane bodo na osnovi temeljitih 9 mesečnih analiz preteklega leta) zagotovil etapnost izvajanja družbenega plana;
- v primeru pomembnejšega odstopanja od planskih predvidevanj na kateremkoli področju, ki bo rezultat spremenjenih pogojev ali drugih objektivnih razlogov, bo predlagal skupščini občine spremembe ali dopolnitve družbenega plana.

Občinska konferenca SZDL in občinski svet Zveze sindikatov Slovenije bosta na osnovi svojih programov dela, ki bodo upoštevali tudi naloge iz tega plana, dajala politične pobude za njihovo uresničevanje.

Pri realizaciji planskih nalog na posameznih področjih bomo upoštevali tudi naslednje ukrepe:

- OZD bodo ob podpori medobčinske GZ za Dolenjsko sprejemale in izvajale ukrepe za zmanjševanje stroškov poslovanja (predvsem materiala in energije);
- kmetijsko zemljiška skupnost bo nosilec pobud in ukrepov, ki posegajo v kmetijske naravne danosti in usmerjajo kmetijsko proizvodnjo;
- za hitrejši in smotnejši razvoj drobnega gospodarstva v občini je zadolžen neposredno izvršni svet skupščine občine Črnomelj;
- OZD bodo v svojih aktih o delitvi sredstev za OD predvidele tudi kriterije in sredstva za nagrajevanje inovacijske, razvojne dejavnosti;
- izvajalci s področja družbenih dejavnosti bodo v okviru posameznega sisa združevali sredstva amortizacije in pripravili programe za racionalno rabo teh sredstev;
- OZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti bodo določile natančna merila za investicijsko odločanje in odgovornost za pomanjkljivo pripravljene strokovne osnove;

- OZD bodo pri presoji svojih investicijskih programov dosledno upoštevale naslednje kriterije: izvozno usmerjenost, tehnološko intenzivnost, gospodarno rabo energije in surovin, racionalno zaposlovanje, nadomestilo uvoza, ekološka čistost in racionalno rabo prostora;
- IS skupščine občine bo z usmerjanjem sredstev zagotovil oblikovanje rezerv kmetijskih in živilskih proizvodov, zlasti moke, olja, sladkorja, mesa in semen; skrbel bo za oblikovanje tržnih in blagovnih rezerv vskladu s preskrbovalnimi bilanci osnovnih živil, s sredstvi blagovnih rezerv bo sodeloval pri gradnji skladišč;
- na področju urejanja prostora in varstva okolja bomo na podlagi obveznih izhodišč iz dolgoročnega plana občine Črnomelj in SR Slovenije in bilanc namenske rabe zemljišč zavarovali vse naravne vire (pitne vode, surovin, gozdove, kmetijska zemljišča, naravno in kulturno dediščino ter območja za gospodarsko infrastrukturo in stanovanjsko gradnjo);
- na področju varovanja okolja bomo zahtevali, da OZD, onesnaževalci okolja, izdelajo sanacijske programe za uspešno odpravo posledic onesnaževanja;
- sprejeli bomo ukrepe za vzdrževanje naravne in kulturne dediščine, s posebnim poudarkom na aktivnem varstvu objektov, ki imajo poseben kulturni, znanstveni, rekreacijski in ekološki pomen; posebno skrb bomo posvetili spomenikom NOB;
- na podlagi sprejetega programa o izdelavi prostorskih izvedbenih aktov, ki bodo osnova za pravočasno pridobivanje in urejanje stavbnih zemljišč, bo izvršni svet skupščine občine pripravil program financiranja za nemoteno pravo teh dokumentov.

PREGLED IZVOZA IN UVOZA VEČJIH OZD (v 000 din)

		konvertibilno področje		klirinško področje	
		1985	1990	1985	1990
1. Rudnik Kanižarica	— izvoz	—	—	—	—
	— uvoz	70	170	—	—
	% kritja	—	—	—	—
2. BELT—Livarna	— izvoz	434	1.981	7.835	8.887
	— uvoz	2.384	171	3.067	550
	% kritja	18,2	1158,5	255,5	1615,8
3. BELT— M. O.	— izvoz	1.235	2.905	922	—
	— uvoz	304	674	80	70
	% kritja	406,2	431,0	1152,5	—
4. GORENJE Č.	— izvoz	1.347	—	—	—
	— uvoz	281	—	—	—
	% kritja	479,4	—	—	—
5. ISKRA SEMIČ	— izvoz	5.252	11.829	3.105	3.771
	— uvoz	4.007	6.758	26	750
	% kritja	131,1	175,0	—	502,8
6. NOVOTEKS V.	— izvoz	665	700	—	—
	— uvoz	550	550	—	—
	% kritja	120,9	127,3	—	—
7. BETI Črnomelj	— izvoz	960	1.100	485	520
	— uvoz	169	200	—	—
	% kritja	568,0	550,0	—	—
8. TOZD BELSAD	— izvoz	54	145	—	—
	— uvoz	49	—	—	—
	% kritja	110,2	—	—	—
9. KZ ČRNOMELJ	— izvoz	30	43	—	—
	— uvoz	19	32	—	—
	% kritja	157,9	134,4	—	—
10. GG	— izvoz	198	100	—	—
	— uvoz	27	26	—	—
	% kritja	733,3	384,6	—	—

PREGLED POMEMBNEJŠIH INVESTICIJ V OBDOBJU 1986—1990 (v mio din)

1. RUDNIK Kanižarica:		
odpiranje južnega polja		300
oprema		450
razisk. in odp. sever. polja		280
skupno		1.030
2. BELT Črnomelj:		
rekonstrukcija livarne		2.500
sanacija M. O.		750
skupno		3.250
3. GORENJE Črnomelj:		
skupne naložbe (oprema, transp.)		500
4. SCT-KOVINAR Črnom.:		
skupno (hala in oprema)		150
5. ISKRA SEMIČ:		
miniatur. raster. kondenz.		700
energetski kondenzatorji		1.000
ekološka sanacija		300
konden. za odpr. motenj		1.000
skladišča		100
skupno		3.100

6. TOZD BELSAD:	
proizvodna dela	175
oprema	147
skupno	322
7. GOK Črnomelj:	
gradb. dela in oprema skupno	100
8. KZ Črnomelj:	
skupna vlaganja (oprema, grad. dela, melioracije)	947
9. INTEGRAL-TOZD PROMET:	
skup. vrednost (oprema)	150
10. GOLFTURIST:	
rekonstrukcija LAHINJE	200
11. DOM STAREJŠIH OBČANOV:	400
12. ZGRADBA SDK, PM, LB:	200
13. KNJIG. CENTER:	
računalnik	100
14. Zavod za rezerve SRS Žito Ljubljana	
Občina Črnomelj: podno skladišče	70
SKUPAJ:	10.519

Številka: 350-2/86
Datum: 11. 2. 1986

Predsednik
skupščine občine Črnomelj:
JURE PERKO, l. r.

15.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj in 15. člena samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Črnomelj je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj na svoji seji dne 18. 12. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Črnomelj za obdobje 1986-1990 pristopilo 96,7% vseh zaposlenih in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja prične veljati z dnem objave sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
Jože ŠTERK, l. r.

16.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj in 20. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj na svoji seji dne 18. 12. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj za obdobje 1986-1990 pristopila večina udeležencev in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Črnomelj prične veljati osmi dan po objavi sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
JOŽE ŠTERK, l. r.

Občina Metlika

17.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika in 15. člena samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Metlika je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika na svoji seji dne 17. 12. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Metlika za obdobje 1986-1990 pristopilo 85,6% vseh zaposlenih in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja prične veljati z dnem objave sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
JANEZ KREMESEC, l. r.

18.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika in 20. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika na svoji seji dne 17. 12. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika za obdobje 1986-1990 pristopila večina udeležencev in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Metlika prične veljati osmi dan po objavi sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
JANEZ KREMESEC, l. r.

19.

OBJAVA PRISPEVNIH STOPENJ

I. SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE METLIKA

Udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti Metlika bodo na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov o temeljih plana za stanovanjsko gradnjo v obdobju 1986-1990 izdvajali sredstva po naslednjih stopnjah:

- nepovratna sredstva za gradnjo solidarnostnih stanovanj na ravni Samoupravne stanovanjske skupnosti Metlika iz dohodka temeljne oziroma delovne organizacije po sedežnem principu po stopnji 2% od BOD;
- nepovratna sredstva za solidarnost na ravni republike Slovenije iz dohodka temeljne oziroma delovne organizacije po sedežnem principu po stopnji 0,135% od BOD;
- iz čistega dohodka za namene vzajemnostnega kreditiranja gradnjestanovanj na ravni Samoupravne stanovanjske skupnosti Metlika po stopnji 1% od BOD;
- iz čistega dohodka za namene vzajemnosti na ravni republike Slovenije 0,02% od BOD.

Udeleženci sporazuma o temelju plana Samoupravne stanovanjske skupnosti Metlika so soglasni, da bodo za stanovanjsko gradnjo v temeljni oziroma delovni organizaciji iz čistega dohodka namenili najmanj 2,8% po osnovi BOD.

2. SAMOUPRAVNA KOMUNALNA INTERESNA SKUPNOST OBČINE METLIKA

Udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Metlika bodo na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov o temeljih plana za financiranje komunalne dejavnosti v obdobju 1986–1990 izvajali sredstva po naslednji stopnji:

- iz dohodka temeljne oziroma delovne organizacije po sedežnem principu za vzdrževanje komunalnih naprav 1,5% po osnovi BOD.

3. POŽARNA SKUPNOST OBČINE METLIKA

Udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana Skupnosti za varstvo pred požarom občine Metlika bodo na osnovi sprejetega samoupravnega sporazuma o temeljih plana izvajali za dejavnost varstva pred požarom sredstva po naslednji stopnji:

- iz dohodka temeljne oziroma delovne organizacije po sedežnem principu za varstvo pred požarom po stopnji 0,3% od BOD.

Metlika, januar 1987

2. člen

Z uveljavitvijo te odredbe preneha veljati odredba o določitvi enosmernih cest in prometnega režima v centru Novega mesta (Skupščinski Dolenjski list, št. 21/78).

3. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu. Številka: 34.03/85-2
Datum: 20. 1. 1987

Predsednik IS
IVO LONGAR

Občina Novo mesto

20.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Novo mesto in 15. člena samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Novo mesto je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Novo mesto na svoji seji dne 16. 12. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Novo mesto ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Novo mesto za obdobje 1986–1990 pristopilo 86,3% vseh zaposlenih in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja prične veljati z dnem objave sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
VLASTA TOMAZIN, l. r.

21.

Na podlagi 3. člena odloka o ureditvi cestnega prometa v naseljih v občini Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 22/83) ter 258. člena statuta občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 5/79 in 14/82), je izvršni svet občinske skupščine Novo mesto na 30. seji dne 20. 1. 1987 sprejel

ODREDBO

o ureditvi prometa na nekaterih cestah in ulicah v Novem mestu

1. člen

V Novem mestu bo po veljavnosti te odredbe veljal naslednji prometni red:

1. prednostna vožnja po Partizanski cesti — most preko Krke — Glavni trg in obratno,
2. preko mostu v Kandiji je prepovedan promet za vsa tovorna motorna vozila skupne teže nad 3 t in avtobuse,
3. enosmerna vožnja vozil po ulicah iz smeri:
 - a) Ceste komandanta Staneta (od križišča Ceste komandanta Staneta in Kidričevega trga) — Kidričev trg — Prešernov trg,
 - b) Prešernovega trga — Sokolska ulica — Društveni trg do Glavnega trga,
 - c) Prešernovega trga — Škrabčeva ulica z istopom na Glavni trg,
 - d) od križišča (Društveni trg — Glavni trg — most) Glavni trg — Cesta komandanta Staneta,
 - e) Cesta komandanta Staneta — Kastelčeva ulica.

Po cestah in ulicah, navedenih v 3. točki tega člena, je dovoljena vožnja za vsa osebna motorna vozila in tovorna motorna vozila za dostavo blaga, po cestah in ulicah, navedenih v točki 3/a in c, pa tudi za lokalne avtobuse.

4. V Ulici talcev je prepovedana vožnja za tovorna motorna vozila in avtobuse, razen za dostavni promet.

Občina Trebnje

22.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje in 15. člena samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Trebnje je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje na svoji seji dne 18. 12. 1986 sprejela

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Trebnje za obdobje 1986-1990 pristopilo 88,5% vseh zaposlenih in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja prične veljati z dnem objave sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
METKA KOPAR, l. r.

23.

Na podlagi 18. člena statuta občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje in 20. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje je skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje na svoji seji dne 27. 6. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1.

Skupščina občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje ugotavlja, da je k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje za obdobje 1986-1990 pristopila večina udeležencev in je s tem samoupravni sporazum sklenjen.

2.

Samoupravni sporazum o temeljih plana občinske skupnosti za zaposlovanje Trebnje prične veljati osmi dan po objavi sklepa, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

Predsednik skupščine:
METKA KOPAR, l. r.

24.

Na podlagi 29. člena zakona o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SRS št. 37/85) in 245. člena statuta občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list št. 9/79, 1/82 in 3/86) je izvršni svet skupščine občine Trebnje na seji dne 7. 1. 1987 sprejel

ODREDBO

o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za dovoljenje za prodajo mleka v letu 1987

I.

S to odredbo se določa višina pristojbin za veterinarsko-sanitarne preglede ter višina pristojbin za izdajo dovoljenj za promet z mlekom v skladu z 29., 48., 54. in 60. členom zakona o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SRS, št. 37/85).

II.

Za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede pošiljk živali, živalskih proizvodov, živalskih surovin in živalskih odpadkov ob nakladanju, razkladanju in prekladanju, ki se opravljajo ali gonijo preko državne meje ali z območja občine ali več kot 20 km daleč, se določijo pristojbine:

a) za vagonke in kamionske pošiljke do 10 ton 3.700,00
za vsako nadaljnjo tono 370,00

b) za kosovne pošiljke

— kopitarjev in odraslih govedi od glave 447,00
— telet, prašičev in drobnic od glave 308,00
— odojkov, psov od glave 162,00
— za vsako čebeljo družino 62,00
— za vsak kos perutnine 6,00
— za vsak kg živih rib 5,40

c) za meso kopitarjev in parkljarjev od kg

— za vsak kg mesa drobovine ali mesnega izdelka 1,79
— od jajo po kosu 1,23
— od svežih ali zmrznjenih rib za kg 1,39

Preglede iz točke a, b in c te odredbe je potrebno prijaviti pristojni veterinarski inšpekciji oziroma pooblaščenim veterinarski organizaciji najmanj 12 ur pred nakladanjem prekladanjem in razkladanjem.

Če prijavljena pošiljka ni pravočasno pripravljena za pregled, pristojni organ, ki opravlja veterinarsko-sanitarne preglede pa pride ob določenem času na mesto nakladanja, prekladanja oziroma razkladanja, mora tisti, ki je pregled naročil, plačati zamudnine v višini 3.700 din za vsako začetno uro čakanja.

Lastnik, pošiljatelj ali prejemnik lahko zahteva povrnitev škode, ki bi nastala, če delavec veterinarske inšpekcije ali pooblaščen veterinarske organizacije po tem, ko je dobil pravočasno obvestilo, brez opravičila ni opravil pregleda v dogovorjenem roku.

Za preglede izven rednega delovnega časa se pristojbine povečajo za 50%. Materialni stroški, to so stroški prevoza in dnevnice, niso všteti v pristojbine in se posebej obračunavajo na poseben račun.

III.

Za veterinarsko-sanitarne preglede jajc zasebnega in družbenega sektorja, ki se prodajajo strankam v gospodinjstvih ali na tržnici, se plača pristojbina po kosu 1,50 din.

IV.

Za veterinarsko-sanitarne preglede mesa živali, zaklanih za gostinsko porabo in pregled divjadi za javno potrošnjo se plača pristojbina:

— za tele 1.618.—
— za prašiče in medvede s trihinoskopskim pregledom 2.250.—
— za srednje veliko divjad 1.618.—
— za odojke in jagnjeta v gostiščih 880.—
— za meso v sili zaklane živali z odvzemom vzorca za bakteriološki pregled brez stroškov b. p. 3.700.—
— za perutnino po režijski uri 3.700.—

V.

Za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo oziroma podaljšanje veljavnosti dovoljenja plača proizvajalec oziroma prodajalec pristojbine za vsako kravo molznic 895 din.

Pristojbino obračunava in pobira organizator odkupa mleka ob plačilu mleka.

Za veterinarsko sanitarne preglede v zbiralnici mleka se plača pristojbina mesečno po pogodbi med pooblaščenim veterinarsko organizacijo in organizacijo za katero se dogovorijo opravilo.

Posestnik, ki ne oddaja mleka v zbiralnico ali mlekarno, pač pa ga daje na drug način v javno potrošnjo, plača poleg te pristojbine še stroške odvzema mleka v ta namen ter stroške pregleda molznic na tuberkulozo.

VI.

Za stalen nadzor na dogonih živine na sejnih se plača pristojbina 3.700 din na uro, ki jo prebije pri nadzoru pristojni veterinar. Če se pri nadzoru zaračunajo pristojbine za preglede kosovnih ali kamionskih pošiljk, se zaračuna urna postavka za znesek, ki je zmanjšan za pobrano pristojbino.

VII.

Pristojbina za veterinarsko-sanitarne preglede se lahko plačuje tudi v letnem pavšalu, ki ga na podlagi pogodbe sporazumno določita in medsebojno obračunata pooblaščen veterinarska organizacija in organizacija, za katero se pregledi opravijo. Letni pavšali se mesečno akontirajo v višini 1/12.

VIII.

Vse pristojbine gredo v breme naročnika oziroma lastnika živali. Sredstva se odvajajo na posebni račun za zdravstveno varstvo živali v občini Trebnje.

IX.

Z dnem uveljavitve te odredbe preneha veljati odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede, sprejeta v letu 1986 (Skupščinski Dolenjski list št. 10/86).

X.

Odredba začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu. Številka: 322-01/81-3 Datum: 7/1-1987

Predsednik izvršnega sveta
MAKS KURENT

Medobčinska objava

325.

Na podlagi 30. člena zakona o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SRS št. 37/85) in 206. člena statuta občine Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list št. 19/80 in 6/82) sta izvršni svet skupščine občine Črnomelj na seji dne 15. 1. 1987 in na podlagi statuta občine Metlika izvršni svet skupščine občine Metlika na seji dne 25. 12. 1986 sprejela

ODREDBO

o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za dovoljenje za prodajo mleka v letu 1987

I.

S to odredbo se določa višina pristojbin za veterinarsko-sanitarne preglede ter višina pristojbin za izdajo dovoljenja za promet z mlekom v skladu s 29., 48., 54. in 60. členom zakona o zdravstvenem varstvu živali (Ur. list SRS št. 37/85).

II.

Za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede pošiljk živali, živalskih proizvodov, živalskih surovin in živalskih odpadkov ob nakladanju, razkladanju in prekladanju, ki se odpremljajo ali gonijo preko državne meje ali z območja občine ali več kot 20 km daleč, se določijo pristojbine:

a) za vagonse in kamionske pošiljke do 10 ton	3.700,00
za vsako nadaljnjo tono	370,00
b). za kosovne pošiljke	
— kopitarjev in odraslih govedih od glave	447,00
— telet, prašičev in drobnic od glave	308,00
— odojkov, psov od glave	162,00
— za vsako čebeljo družino	62,00
— za vsak komad perutnine	6,00
— za vsak kg živih rib	5,40
c) za meso kopitarjev in parklarjev od kg	
— za vsak kg mesa drobovine ali mesnega izdelka	1,79
— od jajc po kosu	1,23
— od svežih ali zmrznjenih rib za kg	1,39

Preglede iz točke a, b in c te odredbe je potrebno prijaviti pristojni veterinarski inšpekciji oz. pooblaščenim veterinarski organizaciji najmanj 12 ur pred nakladanjem, prekladanjem in razkladanjem.

Če prijavljena pošiljka ni pravočasno prijavljena za pregled, pristojni organ, ki opravlja veterinarsko-sanitarne preglede pa pride ob določenem času na mesto nakladanja, prekladanja oz. razkladanja, mora tisti, ki je pregled naročil, plačati zamudnine v višini 3.700,— din za vsako začetno uro čakanja.

Lastnik, pošiljatelj ali prejemnik lahko zahteva povrnitev škode, ki bi nastala, če delavec veterinarske inšpekcije ali pooblaščen veterinarske organizacije po tem, ko je dobil pravočasno obvestilo, brez opravičila ni opravil pregleda v dogovorjenem roku.

Za preglede izven rednega delovnega časa se pristojbine povečajo za 50%. Materialni stroški, to so stroški prevoza in dnevnice, niso všteti v pristojbine in se posebej obračunavajo na poseben račun.

III.

Za veterinarsko-sanitarne preglede jajc zasebnega in družbenega sektorja, ki se prodajajo strankam v gospodinjstvih ali na tržnici, se plača pristojbina po kosu 1,50 din.

IV.

Za veterinarsko-sanitarne preglede mesa živali, zaklanih za gostinsko porabo in pregled divjadi za javno potrošnjo se plača pristojbina:

— za tele	1.618,—
— za prašiče in medvede s trihinoskopskim pregledom	2.250,—
— za srednje veliko divjad	1.618,—
— za odojke in jagnjeta v gostiščih	880,—
— za meso v sili zaklane živali z odvzemom vzorca za bakteriološki pregled brez stroškov b.p.	3.700,—
— za perutnino po režijski uri	3.700,—

V.

Za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo oz. podaljšanje veljavnosti dovoljenja plača proizvajalec oz. prodajalec pristojbine za vsako kravo molznico 895 din.

Pristojbino obračunava in pobira organizator odkupa mleka ob plačilu mleka.

Za veterinarsko-sanitarne preglede v zbiralnici mleka se plača pristojbina mesečno po pogodbi med pooblaščenim veterinarsko organizacijo in organizacijo, za katero se pregledi opravijo.

Posestnik, ki ne oddaja mleka v zbiralnico ali mlekarno, pač pa ga daje na drug način v javno potrošnjo, plača poleg te pristojbine še stroške odvzema mleka v ta namen ter stroške pregleda molznic na tuberkulozo.

VI.

Za stalen nadzor na dogonih živine na sejnih se plača pristojbina 3.700 din na uro, ki jo prebije pri nadzoru pristojni veterinar. Če se pri nadzoru zaračunavajo pristojbine za preglede kosovnih ali kamionskih pošiljk, se zaračuna urna postavka za znesek, ki je zmanjšan za pobrano pristojbino.

VII.

Pristojbina za veterinarsko-sanitarne preglede se lahko plačuje tudi v letnem pavšalu, ki ga na podlagi pogodbe sporazumno določita in medsebojno obračunata pooblaščen veterinarska organizacija in organizacija, za katero se pregledi opravijo. Letni pavšali se mesečno akontirajo v višini 1/12.

VIII.

Vse pristojbine gredo v breme naročnika oz. lastnika živali. Sredstva se odvajajo na posebni račun za zdravstveno varstvo živali v občini Črnomelj, številka 52110-630-24050, in posebni račun za varstvo živali v občini Metlika, številka 52130-630-24050.

IX.

Z dnem uveljavitve te odredbe preneha veljati odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede, sprejeta v letu 1986 (Skupščinski Dolenjski list št. 12/86).

X.

Odredba začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 322-1/87

Datum: 19. 1. 1987

Predsednik
izvršnega sveta SO Črnomelj
JOŽE MRZLJAK, l.r.

Predsednik
izvršnega sveta SO Metlika
NIKOLA LADIKA, l. r.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Uradno glasilo skupščin občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje.

Izdaja DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

Glavni urednik Drago Rustja, odgovorni urednik Marjan Legan. Izhaja po potrebi. Za družbenopolitične skupnosti in organizacije, delovne organizacije, društva in druge pravne osebe je naročnina za SDL všteta v naročnino za Dolenjski list, za preostale je letna naročnina 1.500 din, izvod v prosti prodaji stane 50 din.

Tekoči račun pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 130, telefon (068) 23-606 in 24-200. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje IS SRS (št. 421-1/72 od 15. 11. 1984) se za Skupščinski Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Tiskarna Novo mesto.